

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IV.

V Ljubljani, avgusta 1887.

8. zvezek.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Lastna hvala.

Bog! zahvalim te, da nisem ko drugi
ljudje, razbojniki, krivični.

Luk. 18, 11.

Verjeti ni mogoče, da je pravičen on, kateri se hvali, ker ni pravičnosti in svetosti brez ponižnosti. Kdor se hvali ali povišuje, ali je hvale lačen, ni ponižen, in zato je lažnjivo pravičen. Da ste prepričani, premislite farizeja, o katerem Jezus govori. Ni bil ptujega blaga željen, ni ptuje ženske pozelel, temuč je bil s svojim premoženjem zadovoljen in čistega srea; postil se je dvakrat v tednu, kar mu ni bilo zapovedano, in je zvesto odraštoval desetino od vsega, kakor je Bog zapovedal po svojem služabniku Mojzesu. Ker je toraj po zapovedih živel, je dejal: *Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki.* Vsa njegova dela so bila vendar lažnjiva in brez dobrega zasluženja, ker se je neumno hvalil in je zavoljo svoje hvale dobro živel.

Ljubi poslušalci! varujte se toraj, hvaliti se s kako rečjo, ker bi vaša neumna hvala razžalila Boga in vam veliko škodo storila. Da se je res varujete, poslušajte: 1. Lastna hvala je ostudna, in zoperna Bogu; 2. lastne hvale varujte se.

I. Lastna hvala je ostudna. Da je lastna hvala ostudna, ljudje vedó in vendar je ne sovražijo in se je ne varujejo. Da se jim zdi ostudna, njih zvižajno govorjenje kaže. Nekateri se skrivno hvalijo in s svojim hinavskim govorjenjem svoj napuh prikrivajo, kakor je farizej storil, kateri je pravil vsa svoja dobra dela in je pred tem napuhnjenim bahanjem rekel: *Bog! zahvalim te, da nisem ko drugi ljudje.* Ni mu mar bilo hvaliti Boga, tako je pa govoril,

da bi ljudje dobro mislili o njem in ne vedeli njegovega napuha. Res je, da se nekateri premišljeno ponižujejo iz napuha, da jih ljudje povišujejo: storé to, da svoj napuh prikrivajo, da bližnjega sleparijo in imajo dobro ime pri njem. Kaj jim hinavščina pomaga? Bog jim gleda v sree, in jim bo povrnil. Kajti če je oni, ki se hvali, ljudem ostuden, koliko bolj je Bogu? Revni človek, ki nič nima svojega, in se hvali s tem, česar nima, je vsem ljudem ostuden lažnik: napuh-njeni in lažnjivi bahač je vsak človek, ki se hvali, ker je resnično, da nima nič svojega. Nesramnost in bahanje, revščina in lastna hvala je toliko grda in ostudna, da povedati ni mogoče; ravno tako ostuden je človek, ki se hvali in povišuje: hudo je njegovo, dobro je božje, in se vendar povišuje? Če premislimo to, moremo za svetim Janezom Krizostom reči: *Kedor se hvali, je pijan!*

Nič, iz katerega smo stvarjeni, grehi, katerih smo polni, nevarnosti, ki nam pretijo, dušne in telesne potrebe, in druge take reči, nas primorajo misliti, da kdor se hvali, je pijan in da ne vé, kaj govori. Sveti Janez apostelj nči in svari prevzetnika rekoč: *Praviš: Bogat sem in obilno premožen, in ničesar ne potrebujem, in ne veš, da si reven in usmiljenja vreden, ubožen, slep in nag.* (Raz. 3, 17.) Po duši in po telesu smo vsi ubogi, ker nič nimamo svojega, toraj je naša hvala silno ostudna.

Ako bi se mi hvalili zavoljo resničnih lastnosti, modrosti, premoženja in družega, bi bila naša hvala vendar ostudna, ker smo dolžni hvaliti Boga, delileca vsega dobrega, in hvaliti ne smemo sebe, ker iz sebe imamo le huda dela. Poslušajte sv. Pavla: *Kdo te razloči? Kaj pa imaš, kar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?* (I. Kor. 4, 7.) Kaj imamo, da bi nam ne bil Bog dal? Prejeli smo dušo, telo, um, moč, premoženje in vse; zakaj bi se toraj poviševali s tem, kar smo po neskončni milosti božji brez svojega zasluženja prejeli? Nam in vsem bi se silno ostudno zdelo, ako bi berač hvalil se z darom, katerega je sprosila; ostudniša bi bila naša hvala, ako bi se poviševali in hvalili s prejetimi darovi. Nekateri se povišujejo zavoljo svoje lepe podobe, ali oblačila, ali druge nečimernosti, nekateri se pa celo hvalijo s tem, kar jih osramoti. (Filip. 3, 19.) Kdor se hvali s tem, kar je od Boga prejel, je ostuden bahač; kakšen je pa še le oni, ki se hvali s tem, kar je zoper Boga storil?

Lastna hvala je zoperna Bogu. Vsak vernik vé, da je Bog začetnik in tudi namen vsega dobrega; to je, da smo prejeli vse od Boga, da bi ga hvalili za vse, in živeli njemu v čast. Če

tega ne storimo, zaničujemo njega, ki je začetnik in namera vsega dobrega. Modri pravi: *Vse je Gospod zavoljo samega sebe storil.* (Preg. 16, 4.) Bog je vstvaril vse nam v dušni in telesni dobiček, da ga hvalimo; in če ga ne hvalimo zavoljo vseh prejetih dobrot, ga zaničujemo: veliko huje ga pa žalimo, če se s prejetimi darovi povišujemo in svoje hvale iščemo. Sveti Brnard pravi: *Kadar koli se hvališ, kradeš dolžno hvalo Bogu.*

Napuhnjeni angelji, kateri niso hvalili Boga, ampak poviševali sebe s prejetimi darovi, so bili puntarji, krivični in nehvaležni duhovi, in so bili vrženi v večni ogenj. Prvi naši stariši, ki so prestopili zapoved božjo iz napuha, in posnemali napuhnjene duhove, so bili ojstro pokorjeni. Nabuhodonzor, Antijoh, Herod in drugi, ki so se poviševali in svoje hvale iskali, so bili strašno ponižani od Boga, in so nesrečno umrli. Zdaj tudi imamo več zgledov pred očmi, da marsikaterega velike nadloge zadevajo in je v posmehovanje ljudem zavoljo grešnega napuha. Ne le v onem, ampak tudi na tem svetu se vidi resnica besedi Jezusovih: *Kdor se povišuje, bo ponižan.* Godi se pa to, ker lastna hvala, napuh, bahanje je zoperno Bogu, ki njih neumno visokost potlači zavoljo svoje časti.

Preljubi! če kaj veste, ali imate, ali kaj dobrega storite, ne hvalite se zato, ampak hvalite Gospoda, kateri daje vse, kar vi, njegove stvari, imate. Resnično je, kar sveti Jakob apostelj (1. 17.) govori: *Vsak dober dar, in vsako popolno darilo je od zgoraj, in pride od Očeta svetlobe.*

Ne povišujte se v svojem sreju, ne hvalite se z besedo in ne poslušajte priliznenih ljudi, ki vas s prazno hvalo motijo. Ako je potreba, smemo govoriti o svojih dobrih delih ne zato, da bi svoje hvale iskali, temuč da bližnjemu pomagamo, ali kako škodo odvrnemo, ali iz kakega družega dobrega namena. Prerok Samuel je veliko let sodil Izraelce, in potlej jim je dal kralja. Samuel je v pričo kralja in ljudstva pravil, kako pravično je ravnal z njim. (I. Kral. 12.) Samuel ni tako govoril iz napuha, ampak da bi prepričal Izraelce, da so nespametni bili, ko so prosili, naj jim kralja dá. Sveti Pavel apostelj je ves ponižen bil, in resnično dejal: *Vreden nisem apostelj imenovan biti.* (I. Kor. 15, 9.) Pravil je vendar vernim, koliko da je trpel za evangelijski in za njih zveličanje (II. Kor. 11, 21—29.), in tudi: *Posnemajte mene bratje! in glejte na tiste, kateri tako živé, kakor imate zgled nad nami.* (Filip. 3, 17.) Govoril je on to, ker mu je bilo dobro ime potrebno, da so verni njemu pokorni in se zveličajo. Vi tudi smete iz dobrega namena govoriti o svojih dobrih delih, da

ste ljudem v dušni dobiček, ne pa za svoje hvale voljo. — Zdad poslušajte, kar še povedati hočem :

II. Lastne hvale varujte se. Lastne hvale, dopadajenja nad prilizneno hvalo družih, napuhnjenega dopadajenja zavoljo svojih dobrih del in kaj tacega varujte se, ker napuh vas skrito zapeljuje in vam je silno škodljiv.

Verjeti ni mogoče, koliko nečutno in nevarno je človek skušan in zapeljan, ako ne čuje nad svojim srcem. Sveti Janez Krizostom pravi: *Napuh je bolezen vsega človeštva, in izvir vsega hudega.* Napuh, zvita kača, oslepi človeka, da sebe, svoja dela in vse svoje neprimerno ceni, lažnjivo sodi, izgovarja pregrehe, zametuje dober svet, črti zasluženje in opravičuje svoje zmote: napuh je človeku prirojena slabost, in ga silno lahko moti.

Ni človeka na svetu, ki bi se mogel zanašati, da se resnično varuje napuha in prazne hvale. Kdor se pa zanaša, da je res ponižen, je pijan v duhu in slabjši od družih. Napuh, dopadajenje do sebe in prazna hvala se lahko najde v mogočnih in nizkih, v bogatih in revnih hišah, pri pojedinah in postih, v snažno in ponižno oblečenih. Vidno zaničevanje prazne hvale tudi lahko prihaja iz napuha, ako človek navidezno zaničuje visokost in prejeto hvalo, da dopade ljudem. Sveti Avguštín pravi: *Prigodi se, da se nekdo hvati iz napuha, ali pa kaže žalost zavoljo prejete hvale, ker je hvale željen: hinavska ponižnost je najhuji napuh.* Vsaki kristijan naj se varuje napuha, in naj ne išče svoje hvale; vsaki naj skrbno čuje nad svojim srcem, preveč varni ne bodete nikoli; Bog vam daj, da bi zadosti bili.

Da se neumnega dopadajenja do sebe in lastne hvale zavoljo svojih dobrih del skrbneje varujete, premislite škodljivost le-te grešne slabosti. Ecehija, Jeruzalemski kralj, je bil nevarno bolan, in ko je ozdravel, je Barodah, Babilonski kralj, poslal možé k njemu, da je skazal veselje zavoljo zadobljenega zdravja. Ecehija je bil njih prihoda silno vesel, jim je pokazal vse dragocenosti in zaklade, da bi svojemu kralju povedali, kako da je bogat. Prerok Izaija je kmali prišel k Ecehiju in mu rekel: *Poslušaj Gospodovo besedo: Glej, dnevi bodo prišli, da vse, kar je v tvoji hiši in kar so tvoji očetje do današnjega dne na kup spravili, bo v Babilon odpeljano, nič ne bo ostalo, reče Gospod.* (IV. Kralj. 20.) Zgodilo se je po Gospodovi besedi zavoljo neumnega poviševanja kralja Ecehija. Tako se zgodi napuhnežem, zasluženje njih dobrih del, molitve, radodarnosti, milosrčnosti in vsega pride sovražniku v oblast zavoljo neumnega poviševanja.

Da se tega bolj prepričate, premislite besede Jezusove: *Varujte se, da svojih dobrih del ne delate vpričo ljudi, da bi vas videli; sicer ne bodete imeli plačila pri svojem Očetu nebeškem. Kadar tedaj*

vbogajme daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah, in po trgih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično vam povem, prejeli so svoje plačilo. (Mat. 6, 1. 2.) Kdor iz namena človekove hvale stori dobro, prejel je svoje plačilo: hvale je iskal, hvalo je prejel, Bog pa mu ne bo dobrega povrnil, ampak ga bo pokoril, ker ni njemu v čast delal. Kdor toraj išče svoje hvale in zato stori dobro, žali Boga, in mu bo gorjé! David spriča, rekoč: *Vzdigni se ti, sodnik zemlje, daj prevzetnim povračilo. Kako dolgo se bodo grešniki hvalili?* (Ps. 93, 2.) Če kristijan hinavščuje, moli obilno vpričo ljudi, ali pogosto prejema svete zakramente, ali druga dobra dela, da ga ljudje hvalijo, prejema svoje plačilo; Bog pa, katerega goljufati ne more, mu bo pravično povrnil po grešnem napuhu njegovega srea.

Premisljijo naj te nauke oni, kateri delajo dobro po natori, ali zavoljo svoje hvale. Mnogi štejejo zgubljeno in zavrženo vse, ako ljudje njih dobrih del ne vedó in ne hvalijo; zavoljo tega skrbé priložno in nepriložno praviti in razglasiti, kar storé dobrega, koliko da so dobri in usmiljeni: *prejeli so svoje plačilo!*

Varujte se, ljubi poslušaleci! napuha, domačega, zvitega in skritega ropavca vsega čeznatornega zasluženja. Storite sicer očitno, kar vam Bog in cerkev zapovedujeta delati očitno, ne pa za svoje hvale voljo, ampak Bogu v čast, ker njemu vsa hvala gré. Današnjega svetega evangelija ne pozabite, kateri pričuje, da obilna dobra dela napuhnjenega farizeja so bila ostudna Bogu, in da je v svojih grehih ostal: poniževanje pa očitnega grešnika je bilo všeč Bogu in bil je opravičen. Išcite toraj božje hvale, svoje nikoli, in tako bodeste dosegli, kar je Jezus govoril: *Vsak, ki se ponižuje, bo povišan.* Amen.

† Fr. Veriti (1824).

2. Nobenega vzroka ni, se povzdigovati.

Luk. 18, 11.

Kaj menite, bratje moji! iz kakšnega namena je pač farizej, o katerem danes sv. evangelij govori, v tempelj prišel? Morebiti molit in Bogu spodobno čast in hvalo skazat? Ali da bi ga bil prosil za kako dobroto, ali za odvrnenje kake nadloge? Nič manj, ko to! *On ni prišel molit, pravi sv. Avguštin, ker njegove besede niso bile molitvi podobne, ampak je prišel samega sebe hvalit in povzdigovat.* Jaz nisem razbojnik, ne krivičnik, ne prešestnik, kakor drugi hudobneži,

tudi nisem tak, kot le ta očitni grešnik, ki je celemu mestu v pohujšanje. Se postim dvakrat v tednu, in dam desetino od vsake reči.“ To ni molitev, to je grda, ostudna prevzetnost; prevzetnim pa se Bog zoperstavlja; zatorej pravi Kristus o njem, da ni šel opravičen na svoj dom. Pred to hudobijo hočem tudi jaz danes vas svariti, in sicer pokazati, da ga nimamo celo nobenega vzroka povzdigovati se, ali prevzetni biti.

Nimamo ga nobenega vzroka, pravim, povzdigovati se, ali prevzetni biti. Le pomislimo, kdo da smo mi proti Bogu! Bog nas je stvaril, nas ohrani in za nas skrbi, on je naš Gospod, naš prihodni sodnik, mi pa smo njegovi hlapci. On je naš največji dobrotnik; vse kar smo in kar imamo, imamo le od Boga. Od njega, od Očeta luči, pride vsak dober dar. Kdo nam je to leto pošiljal ob pravem času solnčni sij in dež? Kdo nas je obvaroval toče in hudega vremena? Kdo nam je dal dobro letino? Kdo drugi, kakor on, nebeški Oče? Zatorej pravi sv. Pavel: *Kaj imaš, o človek! da nisi prejel? Če si pa prejel, zakaj se hvališ, kakor da ne bi bil prejel?* — Morebiti pa se povzdigujete zavoljo svojega premoženja, zavoljo lepote svojega telesa, ali zavoljo svojih oblačil, ali morebiti celó, kakor farizej, zavoljo svojih dobrih del, ki jih doprinašate? Pa vprašam vas, od koga imate vse to? Če pa vse le skoz milost božjo imate, se pač ne morete povzdigovati in prevzetovati!

In kako se bomo povzdigovali, če na dalje pomislimo, kdo da smo mi sami na sebi. Revni črviči zemlje smo, ki nam vsaka reč škoduje, in nas pokonča, ki sami sebi pomagati ne moremo. Mož, danes zdrav in močan, čez nekatere dni leži tam na smrtni postelji; mrtvaški pot mu po obrazu stoji, od hudih bolečin se na vse kraje zvija. Okoli postelje jokajo in zdihujejo žena in otroci, ki bodo kmalo zapuščene sirote, pa pomagati mu ne morejo. — Mladeneč, deklica, zdrava in vesela, mislita, da ga nimata sebi enacega. Pa kako hitro zgine telesna lepota! Enaka je roži na polji, ki zjutraj lepo cvete, opoldne pride vihar, in ji odnese nje lepi cvet, na večer bo pokošena, in drugo jutro se tamkaj med travo suši. Pojdi tje, ti, ki si veliko domišljuješ na svojo telesno lepoto — pojdi tje na pokopališče, in poglej, kadar tvojemu sosedu ali prijatelju jamo kopljejo — poglej mrtvaške čepine, ki jih venkaj mečejo. Kje so rudeča lica, lepi lasje marsikaterega mladenča, marsikatere deklice, ki sta zgodaj gnojit šla črno zemljo, ki sta bila nekdanj zala pa prevzetna kakor

ti? Kako tedaj, o človek! se moreš povzdigovati, ki si tako slab in reven, da te vsaka reč potlači in v nič pripravi!

Veliko si nekateri domišljujejo na svojo imenitnost, na svoje bogastvo. Pa kaj je vsa imenitnost, vsa posvetna visokost? Kaj pomaga človeku vse to na zadnjo uro? Ga zamore mar pred smrtjo rešiti? In kaj pomaga vse to v grobu? Le mislimo si ga v grobu visocega, imenitnega moža, pred katerim se jih je nekdanj sto in sto treslo in priklanjalo? Tiho leži tamkaj pod kamnom z zlatim napisom, nobeden več zanj ne mara, in tisti, ki so se ga nekdanj bali, ga zdaj zaničujejo.

Nič boljše tudi ni z bogastvom. Tudi to je spremenljivo, nestanovitno. Danes si premožen, bogat, — jutri nimaš kaj v usta nesti, ne kam svoje glave položiti. Le spomni se na Joba, najbogatejega moža o svojem času. Job je imel 7 sinov, 3 hčere, — 7000 ovac, 3000 kamel, 500 parov volov, 500 oslic in veliko hlapcev in dekel. Sovražniki pridejo, mu hlapce pomoré in živino odženó; potres mu hišo podere in njegove otroke pobije, — on sam na gnojnem kupu bolan leži. Glej, ravno taka se zna tudi tebi zgoditi. Danes še ti tvoje polje in nogradi dobro letino obetajo, tvoja živina je lepo rejena v hlevu, ti sam si zdrav in vesel v sredi svojih otrok. Ali poslušaj! Začnó se na večer črni oblaki izza gore kopati, vzdigne se hudo vreme, strašno bliska in gromi, pride ploha, vmes pa toča, in bije in rožla, bi mislil, da bo konec svetá. In božja roka ne počiva, strela ti vdari v hišo, kmalo nad streho plamen šviga, vse gasenje nič ne zda, ogenj le naprej divja, dokler vse skup ne pade, in te tako iz moža bogatega — naredi berača. Drugo jutro ogleduješ, od strahu in žalosti le na pol še živ: podrtó je ozidje, pokončano polje, in v resnici nimaš kaj v usta dejati, ne svoje glave položiti kam. In zdaj te vprašam, kako moreš zavoljo svojega premoženja, ki je tako spremenljivo in nestanovitno, se povzdigovati in prevzeten biti? Pa ko bi ga tudi do smrti ne zgubil, si boš mar zamogel ž njim nebesa kupiti? V pekel je bil zakopan bogati mož, revnega Lazarja pa so angelji v nebesa nesli.

Nekateri, posebno mladi, si tudi na svoja draga oblačila kaj domišljuje. Koliko vrednosti pa obleka človeku da? Pod svilo in žametom prebiva večkrat hudobno sree, pod strgano capo pa lepa bogaboječa duša. — Iz tega, preljubi poslušalci moji! razvidite, kako neumno tisti ravná, ki se povzdiguje zavoljo taciš posvetniš reči, ki nobene stanovitnosti in prave cene nimajo.

Človeka v resnici imenitnega storé le lepe čednosti in dobra dela, le té mu pravo vrednost dodelé. Pa zavoljo teh morebiti bi se

smeli povzdigovati? Oh, če še toliko dobrega storimo, kaj so vsa naša dobra dela proti temu, kar so svetniki za nebesa storili? Ozri se gori proti nebu! Jih vidiš sv. aposteljne, ki so polni gorečnosti za razširjenje sv. vere po vročini in v mrazu, v žeji in v lakoti, med preganjanjem in zaničevanjem ves svet prehodili? Povej, koliko duš si pa ti Jezusovi veri pridobil? — Jih vidiš sv. mučence, ki so jim glave sekali, jih na križe pribijali, na grmadah žgali, zdraženim zverinam v jed metali, ki so kri in življenje Bogu v čast darovali? In ti, ali si pretil za Jezusa le eno kapljico krvi? — Ali jih vidiš sv. spoznovalce, ki so veliko let po gozdih med divjimi zverinami prebivali, se potikali po jamah in brlogih, kakor sv. Anton, ki je okoli 70 let v puščavi živel, so svoj život križali in pokorili, kakor sv. Jeronim, ki se je z ojstrim kamnom po prsah tolkel, in tako drugi? Pokaži, kakšna spokorna dela pa si ti že doprinesel? — Poglej jih sv. device, ki so se odpovedale vsemu posvetnemu veselju, zapustile kraljevo poslopje, in se podale v samostane, da bi svojemu ženinu Jezusu v samoti mogle zvestejše služiti. Povej, kaj si pa ti zavoljo Jezusa zapustil? — Ti toraj, ki si v primeri s svetniki tako malo ali celó nič za nebesa storil, se predrzneš povzdigovati se, si zavoljo svojih dobrih del kaj domišljuješ, glej, da te tvoja prevzetnost v jamo ne pahne, ker prevzetnim se Bog zoperstavi, ponižnim le svojo milost da.

Bil je nekdaž puščavnik, ki je veliko let v samoti Bogu služil. Močno star že čuti, da ga telesna moč čedalje bolj zapušča; toraj pošlje v bližnji samostan po duhovnega, da bi ga s sv. zakramenti previdel. Ko duhoven po poti skoz gozd s sv. popotnico gre, zasliši neki razbojnik, ki se je tamkej skrival, zvončekljati, in gre gledat, kaj to pomeni. Videti duhovna s sv. rešnjim Telesom, ga močno presune. Od daleč za njim gré in ostane zunej bajtice puščavnikove, ker ni si upal stopiti v hišo tako svetega moža. Ko se puščavnik spové in ga mašnik obhaja, začne ta razbojnik zdihovati, in ves objokan reče: „O da bi bil pač tudi jaz tak, kakor si ti!“ Ko puščavnik to sliši, se pri ti priči prevzetnost v njem vname: „Pač dobro bi bilo zate, pravi, da bi bil tudi ti tak, kakor sem jaz“. Kadar je vse opravljeno, se duhoven proti domu vrne, razbojnik se pa čez malo časa tudi za njim poda, in nič družega ne želi, kakor da bi kmalo priložnost dobil, se spovedati in potem za svoje grehe pokoro delati. Primerilo pa se je, da je na poti umrl, umrl pa je tudi puščavnik. Drugo noč se angelj Gospodov tistemu duhovnu prikaže in mu razodene, da dušo razbojnika so zavoljo njegove ponižnosti in spokornosti angelji spremili v nebeško veselje, dušo puščavnika pa so zavoljo njegove prevzetnosti peklenški duhovi v pogubljenje vlekli.

Videli smo, preljubi moji! danes, da če se prav premislimo sami sebe, ga nimamo nobenega vzroka povzdigovati se in napihovati, ker smo le prah in pepel, in če kaj dobrega imamo, imamo le od Boga. Kako pa se hoče prah in pepel povzdigovati? Bodimo toraj ponižni v mislih, v govorjenji in v djanji; le ponižnost nas stori dopadljive Bogu in ljudem, nas stori vredne gnade božje, ker pre-zvetnim Bog zoperstoji, ponižnim pa svojo milost dá. Amen.

† Jan. Ankrat.

Enajsta nedelja po binkoštih.

I. Trojni „efeta“.

In je pogledal v nebo in je zdihnil
in mu reče: „efeta“, t. j. odpri se!

Mark. 7, 34.

Tri preimenitne telesne dari nam današnji sv. evangelij omenja; pravi namreč, da je Jezus vtaknil prst gluhomuteu v uho, da se je dotaknil njegovega jezika, pa da je sam svoje oči proti nebu povzdignil. Oko, uho, jezik — kako važni, kako neprecenljivi darovi so to! Mi bi jih znali šele tedaj prav ceniti, ako bi jih ne imeli. Sami ne vemo, katerega bi bolj milovali, ali slepega, ali gluhega, ali mutastega. Za milijone ne damo niti zdravega očesa, niti ušesa, niti jezika. In vendar, — če pregledujemo življenje grešnikov, ki te predrage darove tolikrat tako nehvaležno v to obračajo, da Boga predrzno žalijo, — bi smeli reči, da premnogi bi bili stokrat srečniši, ko bi bili gluhi, slepi in mutasti! Marsikatera nesrečna reva, ki se je v hudobni družčini zgubila, bila bi še nedolžna, ako bi bila gluha; marsikateri drzen preklinjevalec in nesramen kvantalec imel bi še mirno sree in ne toliko pohujšanja na svoji obteženi vesti, ko bi bil mutast; in koliko bi bilo nedolžnih, ko bi jih radovedno oko ne bilo zapeljalo v hudo! — Srečen je toraj oni, kateri zna te tri darove — oči, ušesa in usta — prav rabiti v čast božjo in bližnjemu v korist. In tudi meni se ne zdi nič primernišega za današnji govor kakor trojni opomin — trojni efeta: 1. oko, odpri se, 2. uho, odpri se in 3. usta, odprite se!

Ako pravim „efeta — odpri se!“ za oko, uho in usta, je s tem že povedano, da nobeno ne sme vedno odprto biti, ampak vselej mora biti zaprto naše oko, zaprto uho, zaprta usta, kadarkoli bi bilo

gledanje, poslušanje in govorjenje pregrešno ali nevarno za našo dušo. Pa o preobilnih grehah, ki se storijo z očmi, z ušesi, z jezikom, danes nisem namenjen govoriti, ampak le samo o tem, kako moramo te trojne dari prav obračati, da nam bodo v dušno zveličanje, k temu vas želim pogovoriti.

I. Prvi ukaz naj velja tvojemu očesu; zapoveduj mu: „efeta“ — oko odpri se, da dobro spoznaš pot, katera pelje v pogubljenje, katera pa v nebesa.

Neka svetnica je rekla, da se od vsih ljudi lahko kaj nauči: od hudobnih, kakšna ne sme biti, od dobrih pa, kakšna mora biti! Po tem pravilu se mora ravnati tudi naše oko, ako hočemo po pravi poti srečno priti v srečno domovino. Za popotnika je oboje nevarno: če ne pozná prave poti, pa tudi če ne pozná krivih potov in nevarnosti, kaj lahko zajde in v nesrečo pride.

a) Toraj zapoveduj svojemu očesu: efeta, odpri se ter poglej nesrečno pot, katera pelje v pogubljenje, da se je moreš vedno varovati. — Katera pa je pot, ki pelje v pogubljenje? Kristus nam jo je dovolj jasno popisal in sv. cerkev nam jo še vedno opisuje in že mladim pripoveduje, kakšna je, ter jih resno opominja, naj se je varujejo, ko jim zapovedi božje in cerkvene razklada. Kristus nam pové, da pot, ki pelje v pogubljenje, je široka in da jih veliko po njej hodi; sv. cerkev nam pa te žalostne popotnike natančneje opisuje, da se jih moremo varovati.

Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, ki se za sv. cerkev in njene naredbe nič ne zmenijo, ali še celó zoper njo širokoustno in predrzno govorijo ali pišejo, čednost in lepo življenje smešijo in zaničujejo: vedi, da ti so na široki cesti, katera pelje v pogubljenje, ne hodi za njimi, — beži! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, kateri grdo preklinjajo, ali celo po krivem prisegajo in se iz božjih reči bogokletno norčujejo; ljudje, kateri v nedeljo in praznik naprej delajo, kakor bi bil delavnik, kateri ne gredó k službi božji, pač pa v nevarne kraje, da ravno o svetih dnevih še najbolj Boga žalijo: vedi, da taki so na široki cesti proti peklu, ne hodi za njimi — beži! — Odpri svoje oči, in če vidiš otroke male in velike, ki zaničujejo in hudo žalijo svoje stariše ter se jim drzno zoperstavljajo; če vidiš posle, ki ne spoštujejo svojih gospodarjev, in sploh podložne, ki so uporni svojim poveljnikom; če vidiš zanikarne stariše, brezvestne zapovednike: vedi, da vsi taki so na široki cesti proti peklu, ne hodi za njimi, — beži! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, kateri se pretepavajo, pobijajo, — z jezo, pijančevanjem in pogubnimi strastmi

sebi in družim dušno in telesno zdravje spodkopavajo; če vidiš nesrečne ljudi, kateri šeste zapovedi ne spoštujejo, si prostovoljno delajo nečiste misli, govore nesnažne besede, pojó grde pesmi, se ne varujejo grešnega znanja in sploh vse nečistosti; če vidiš ljudi, ki kradejo, goljufajo in kakor-koli krivico in škodo delajo pa je tudi nočejo popraviti; če vidiš ljudi, kateri se lažejo, celó krivično pričajo, opravljajo in obrekujejo, sploh ne skrbé za dobro ime bližnjega: vedi, da vsi taki so na napačni poti, ki pelje v pogubljenje; nikar ne hodi za njimi, — beži! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi zlobnega srca, lakomne, nevoščeljive, škodoželjne, nespodobne v mislih in željah; če vidiš ljudi, ki ne spoštujejo postne zapovedi in še ob veliki noči ne gredó k spovedi in k sv. obhajilu: vedi, da vsi ti so na široki cesti, ki pelje v pogubljenje; varuj se jih, — beži!

b) Še skrbniše odpiraj svoje oko, da si ogledaš tudi pravo pot, katera pelje v nebesa, o kateri pravi Jezus, da je ozka in da jih je malo, ki po njej hodijo. In kateri so? Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi pohlevne, priproste, ponižne, ki so zadovoljni s svojim stanom, v revščini potrpežljivi, v bogastvu radodarni: vedi, da so na pravi poti, ker Kristus sam jih blagruje: *Blagor ubogim v duhu . . .* Pridruži se jim! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, ki živijo s hudobnimi sosedi, s sitnimi in krivičnimi osebami, pa se ne jezijo, sami se ne prepirajo, še med drugimi mir delajo; krivico voljno trpijo, sami pa ne prizadevajo nikomur žalega, marveč hudo z dobrim povračujejo: vedi, da taki so na pravi poti, ker Kristus sam jih hvali: *Blagor krotkim . . . blagor usmiljenim . . . blagor mirnim . . .* Pridruži se jim! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, ki so znabiti pred časom bili zeló hudobni, zdaj pa ostro pokoro delajo, milo obžalujejo svoje zmote in pogosto sv. zakramente sprejemajo: vedi da tudi ti so na pravi poti, tudi te Jezus blagruje: *Blagor žalostnim . . .* Pridruži se jim, ker dobro vem, da tudi ti si grešnik! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, ki so goreči in vneti za vse dobro, katerih nobena težava ne odvrne od dobrega in nobena sila ne pripravi v greh, ki se vsake prilike poslužijo, kjer je mogoče kaj dobrega storiti, kaj več v čast božjo in bližnjega korist dovršiti in večjo popolnost doseči; kateri res Boga ljubijo iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in vseh svojih moči, svojega bližnjega pa kakor sami sebe: vedi, da ti so na pravi poti, Jezus Kristus sam jih veselo blagruje: *Blagor jim, ki so pravice lačni in žejni . . .* Pridruži se jim! — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi — mlade in priletne, kateri se ogibljejo šumne družčine ter živijo zdržno sami

zase, ki jim ni mar ples, gledišče, posvetno branje, — ki so čisti na duši in na telesu, — pravi angelji v človeški podobi: o vedi, da ti so še prav posebno na pravi poti, ki jih popelje naravnost v nebesa! *Blagor jim, ki so čistega srca . . .* — Odpri svoje oči, in če vidiš ljudi, ki so v hudih križih in težavah potrpežljivi, mirni in v voljo božjo vdani, ali še celó veseli svojega britkega trpljenja: vedi, da to so izvoljenci Božji, ki so na pravi poti, kajti Kristus sam jim kliče: *Veselite se in veselja poskakujte . . .* Odpiraj svoje oči in obračaj jih kakor svetniki proti nebeškemu Sijonu in proti presv. rešnjemu Telesu, ki ga zdaj gledaš le po podobi kruha, enkrat pa ga bode gledalo tvoje poveljano oko v nebeški slavi.

II. Drugi opomin „efeta“ naj velja tvojim ustom. Zastran ust še posebej pravi sv. pismo: *Svojim ustom vrata in ključavnico napravi!* (Sir. 28, 28.) Ta opomin velja o napačnem govorjenji; a ravno tako napačno bi bilo, ko bi imel svoja usta vedno zaprta — tudi takrat, ko je dolžnost govoriti.

a) Odpri svoja usta, kadar to zahteva čast božja. Odpri jih, kadar pride čas molitve; pa odpiraj jih vselej tako, da boš sam vedel, kdaj in zakaj jih odpiraš. Slab vratar bi bil tak, ki bi ne vedel, komu in zakaj vrata odpira; slabo bi tudi ti svojo molitev opravil, ako bi srce nič ne vedelo, kaj usta govore, kajti tudi tebi bi veljalo očitjanje: *To ljudstvo me časti s ustnicami, njih srce je pa daleč od mene.* Pri molitvi je to najvažniša reč, da precej v začetku svoje misli k Bogu povzdignemo, ker od tega je navadno odvisna vsa naša nadaljna pobožnost. Jezusova beseda „efeta“ naj nas na to vselej opomni.

Ako se primeri, da začne kdo vpričo tebe govoriti zoper sv. vero, zoper sv. cerkev, zoper njene služabnike itd., takrat ne smejo zakle- nena ostati tvoja usta, ampak odpri jih, potegni se za čast svojega nebeškega Očeta, potegni se za čast svoje matere, sv. katoliške cerkve; naravnost povej — kaj bi se bal? — da je to tvoja največja sreča, največja čast, največji ponos, da si katoliški kristijan!

b) Odpri svoja usta, kadar gre za tvoje lastno zveličanje; menim pred vsem tam pri spovednici. O, tukaj še prav posebno zapoveduj: „efeta!“ *Vse, kar ti vest teži, spoznaj odkritosrčno in zvesto* (Sv. Brnard). Odpri usta in povej, ko bi bili tvoji grehi še tako veliki, ko bi jih bilo še toliko; — odpri usta in povej, ko bi bili tvoji grehi še tako grozoviti in sramotilni; — odpri usta in povej, ko bi bili tvoji grehi še tako zastarani in ko bi bil imel tudi že leta in leta ključavnico na ustih in jih zamolčeval, oh usmili se

svoje neumrjoče duše, odpri usta in opravi dolgo spoved ter odvali težki kamen, ki že tako dolgo obtežuje tvoje sree. Dokler ima še človek dušo v sebi, se dá še vse popraviti. Vedi pa: če pri spovedi ne odpreš ust, kakor treba, boš gotovo pogubljen. Ko bi tudi vsa pokorila vsega sveta prevzel in vse pobožnosti opravljal, ako se pa nalašč nočeš spovedati smrtnega greha, ti vse nič ne pomaga. Če pride kristijan v pekel, pride skoro gotovo zato, ker je imel usta zaklenena za spovednico in mizo Gospodovo!

c) Odpri svoja usta, kadar to zahteva blagor bližnjega. Človek je prejel jezik, da bližnjega spodbuja (Sv. Bonaventura). Tolaži, kadar vidiš žalostnega, naj voljno nosi svoj križ; opominjaj lju-beznivo grešnika, naj se zopet povrne v naročje božje; reci lahko-mišljenemu, naj se varuje grešne nevarnosti; prigovarjaj dobrim, naj se še bolj za čednost prizadevajo . . . Zlasti stariši, učeniki, varuhi mladine, odpirajte usta o pravem času, da tudi vas ne zadene pre-rokovo očitanje, češ da ste kakor mutasti psi, ki nočejo lajati, — da svoje zanikarnosti ne boste vekomaj obžalovali!

Odpri usta, kadar gre za dobro ime bližnjega, za njegove pravice; celó priseči se ne boj, če to zahteva blagor tvojega bližnjega. — Odpri usta in nikar ne pokrivaj tujih hudobij, da se sam vanje ne zapleteš; kajti greh spregledati, k grehu molčati . . . je sicer ptuji greh a tudi tvoj.

III. V tretje pa velja opomin „efeta“ tvojemu ušesu. Tudi naše uho mora biti zaprto zlobnemu in grešnemu govorjenju, a za glas, ki pride iz nebes, za božjo besedo mora biti vedno odprto. Bog pa nam mnogovrstno govori. *Velikokrat in po mnogih potih je Bog nekdanj govornik očakom po prerokih, poslednjič te dni nam je govoril po Sinu.* (Hebr. 1, 1, 2.) Pa kako žalostno je večkrat: če tudi od vseh strani glas božji bije na naša ušesa, jih je vendar toliko, ki ga nočejo poslušati!

a) Bog nam govori po glasu naše vesti. Vest je glas božji, ki sicer tiho, vendar pa tako resno in razumno govori na sree. Sv. Avguštin naravnost pravi: *Sodni stol božji je v tvoji duši!* In sv. Duh opominja: *Pri vsakem svojem dejanju svojo vest zvesto poslušaj, to je namreč spolnovanje zapovedi.* (Sir. 32, 27.) Odpri toraj svoje dušno uho in poslušaj glas vesti, ki te pred zlobnim dejanjem svari, po storjenem grehu pa milo in skeleče opomina, da se hitro zopet s pravo resnično pokoro vrni k svojemu ljubemu Očetu.

b) Večkrat ti pošlje Bog tudi dobrega prijatelja, blago dušo, ki ti iz srca želi vse dobro, in te toraj tudi večkrat opomni na tvoje

napake, te svari in prosi, da se te ali one nevarnosti skrbnejše ogiblji, da se dobrih del gorečnije poprimi itd. O, tudi glas zvestega odkritosrčnega prijatelja je glas iz nebes: odpri svoje uho in poslušaj ga. — Včasih se pa neskončno dobrotljivi Bog posluži tudi tvojega sovražnika, da te k dobremu nagiba. Kakor se je bil prerok Balaam napotil, Izraelce preklinjat, pa je bil po božji volji prenagnen, da jih je blagoslavljal; enako še sedaj Bog lahko po nasprotnikih koristi. Prijatelji ti morebiti še prikrivajo katere slabosti, a sovražniki ti jih naravnost povedó. Tudi sovražniku odpri svoje uho, ker od njega boš še najgotovejše zvedel svoje pregrehe.

c) Še vse bolj kot navadni ljudje so poklicani posebej stariši in odgojitelji, da razlagajo in pojasnujejo božjo voljo. V raji je še Bog sam prva človeka podučeval, a pozneje si je odbral svoje namestnike, posebno očete posameznih družin ali pa prvake raznih rodov, da je po njih svojo voljo naznanjal. Tudi zdaj še govori Gospod po stariših do otrok: naj ti bo toraj beseda tvojega dobrega očeta, tvoje skrbne matere kakor glas iz nebes, — odpri svoje uho in poslušaj ga, da se ti bo dobro godilo na zemlji in da prejmeš še posebno plačilo v nebesih!

d) Pred vsem pa si je Bog odbral v svoje namestnike škofe in mašnike, da po njih vsem narodom oznanjuje svojo voljo. Silno ostro sodbo je izrekel Jezus nad onimi, ki nočejo poslušati besede božje. Imenuje jih naravnost brezbožnike: *Vi niste iz Boga, ker nočete slišati božje besede.* Pohvali pa one, ki duhovne poslušajo: *Kdor vas posluša, mene posluša . . .* Tudi skušnja kaže, da oni, ki nočejo besede božje zvesto poslušati, kateri se pridigam odtegujejo (še celo na deželi) so najbolj zanikarni kristijani. — Toraj efeta — odpri svoje uho in zvesto poslušaj, kadar ti tvoj mašnik oznanuje božji nauk; odpri svoje uho, kadar te podučuje v spovednici, kadar ti na prižnici razklada krščansko ljubezen do Boga in do bližnjega ter svete resnice in čednosti, ki te vodijo na poti proti nebesom; odpri svoje uho njegovim dobrim svetom in milim prošnjam.

Da se vam bode moj današnji nauk še bolj v spomin in v srce vtisnil, vas konečno opomnim še na dve stvari. Prišla bo ura, ko bo nesprosljiva smrt zatisnila tvoje oči, zaprla tvoja usta in oglušila tvoje uho; zdaj toraj jih odpiraj in vedno v dobro obračaj, da ti ne pride kesanje prepozno. Pa prišla bode zopet ura, ko bo vsegamogočni Bog obudil in oživil tvoje telo; tedaj poreče tvojemu očesu: efeta, — odpri se, da bodeš vekomaj gledalo neizmerno lepoto nebeskega

veličastva; tedaj poreče tvojim ustom: efeta, odprite se in z angelji glasite nebeško slavo vekomaj; tedaj poreče tvojemu ušesu: efeta, odpri se, pojdi poslušat neizmerno prijetne glase rajske radosti. Groza pa, ko bi tvoje oči enkrat morale gledati neizmerno gorjé peklenške gnusobe in vekomaj solze pretakati, — ko bi tvoja usta morala škripati in tuliti vekomaj — in tvoje uho poslušati preklinjevanje hudobnih duhov in zavrženih ljudi vekomaj! Predrami se toraj sleherni o pravem času, dokler ti je še na prosto dano večno gorjé ali večno veselje. Amen.

2. Zdravje in bolezen.

Mark. 7, 32.

Vvod: Gostokrat bĕremo v sv. evangeliji, da so ljudje k Jezusu pripeljali bolnikov, ki sami niso mogli k njemu priti... Bili so veĕidel bolniki na telesu. To je še zdaj navadno, da ljudje obilniše skrbé za telesno kakor za dušno zdravje... Prav je, ĕe skrbite za telesno zdravje; a skrbite še veliko bolj za dušno zdravje... Zdravje in bolezen na duši in telesu.

I. Telesno zdravje je velika dobrota, ki jo zna ĕlovek še le potlej prav ceniti, ako je zbolel: *Ni bogastva ĕez bogastvo zdravega telesa.* (Sir. 30, 16.)

1. Na zdravje moramo paziti: a) ne ĕez mero svojih moĕi natezati...; a tudi lenoba zdravju škoduje... b) ne škodljive hrane vedoma vĕivati... c) prehlajenja se varovati... d) pred vsem pa grešne strasti krotiti, ki zdravje spodkopujejo: α) poĕrešnost in pijanost... β) razuzdanost in ponoĕevanje... γ) jezo, prevelike skrbi, nezmerno žalost...

2. ĕe Bog bolezen pošlje: a) jo moramo v duhu pokore sprejeti; premnogokrat jo Bog res pošlje za pokoro: *Bolezen je veĕidel zasluĕena ŕiba popreĕšnjih grehov* (Sv. Ambrozij) — b) v svoj dušni prid obrniti; v bolezni se še le prav spozná neĕimernost vsega ĕasnega; bolezen nas prisili v Boga misliti, dušni stan pregledati... *Telesna bolezen ozdravi dušo* (Sir. 31, 2.) — c) potrpeĕljivo prenašati, kar da dvojni dobiĕek, da loĕe pretrpimo in da imamo zasluĕenje pri Bogu; sv. Kamil je svoje obilne boleĕine imenoval *dobrote boĕje*; sv. Lidvina je 38 let na trdi postelji bolna leĕala, pa vedno potrpeĕljiva, celó vesela — d) zvedenega zdravnika poklicati: *Spoštuj zdravnika za voljo potrebe; zakaj Najviŕji ga je vstvaril. Vsako zdravilo je od*

Boga . . . Najvišji je iz zemlje zdravila vstvaril in razumen človek jih ne studí (Sir. 38, 1—4.) — e) v božjo voljo se izročiti, ko bi utegnila tudi smrt priti, in sv. zakramentov ne odlašati . . . f) če se zdravje povrne, Boga zahvaliti . . .

II. Če je že telesno zdravje tolike vrednosti, koliko bolj moramo še le čislati dušno zdravje — nedolžnost in pravičnost! O, tudi ta sreča se zná večkrat še le potlej prav ceniti, ko je zgubljena . . .

1. Goreče skrbite dušno zdravje vedno ohraniti:

a) Varujte se roparskih sovražnikov, da vas smrtno ne ranijo: slabe tovaršije, grešne priložnosti in nevarnosti . . . b) Varujte se škodljive in strupene hrane: pohujšljivih veselíc, slabih pogovorov, knjig . . . c) Poskrbljujte duši tečnega živeža: poslušajte besedo božjo, berite podučne knjige, večkrat se bližajte k mizi Gospodovi . . . d) Ne prezirajte tudi malih slabosti — bolehnosti: kdor se malih grehov skrbno ne varuje, bode polagoma v smrtne zabredel. — e) Varujte se dušnega prehlajenja: da vam sree ne omrzne, ogrevajte ga z molitvijo in raznimi pobožnostmi . . .

2. Ako ste pa zapravili dušno zdravje, odpravite hitro nevarno bolezen: a) Prosite najprej pomoči od zgoraj, kajti pravo poboljšanje je posebna milost božja. Priporočujte se močnim priprošnjikom, pred vsem Mariji, ki je pribežališče grešnikom; prijatelji so gluhomutca privedli k Jezusu in ga prosili zanj . . . b) A tudi sami morate storiti, kolikor je v vaši moči: dobro preiskati, od kod izvira dušna bolezen, da se jej vzroki odstranijo, dobro prevdariti grozovito nesrečo te bolezní, da bo sree pretreseno, skesano; dušnemu zdravniku, Jezusovemu namestniku, bolezen po resnici razodeti, ničesar ne skrivati; spovednikove ukaze natanko spolnovati . . . c) Po zadobljenem zdravju se nebeškemu zdravniku srčno zahvalite in to hvaležnost dejansko pokažite s trdno stanovitnostjo; kajti bolezen, ki se povrne, je veliko nevarniša memo prve.

Konec. Ti, o Jezus! si Gospodar našega zdravja in življenja, Ti si nebeški zdravnik telesnih in dušnih bolezní: Tebe prosimo najprej za naše bolne brate in sestre; odvzemi jim mučno bolezen ali pa jim dodeli moč, da bodo pekoče bolečine potrpežljivo prenašali. Še prísrčniše te prosimo za one nesrečne, ki so na duši bolni, — hudo bolni že več let . . .

Praznik Marijinega vnebovzetja.

I. Marija — podobna mavrici.

Poglej mavrico in hvali Njega, ki jo je naredil; ona je silno lepa v svoji svetlobi.

Sir. 43, 12.

Evangelij današnjega praznika nas pelje v prijazno mestice Betanijo. Tam ste živeli dve sestri s svojim bratom Lazarjem. Lazar je tisti, ki ga je Gospod Jezus od mrtvih obudil, ko je že štiri dni v grobu ležal. O sestrah nam pripoveduje današnji sv. evangelij. Starejša Marta gospodinji, mlajša Marija ji pomaga. Obe ljubite Učenika in rade poslušate njegove nauke, zato se Zveličar rad oglasi v njih hiši. Komaj pride Jezus v gostoljubno hišo, že si prizadeva Marta, mu dobro postreči. Marijo pa pobožno sree žene k Jezusovim nogam; pri njegovih besedah vse drugo pozabi in ne vidi, kako se Marta trudi. Marta potoži pred Gospodom, Jezus pa jo ljubeznivo posvari: „Marta, Marta! skrbna si in si veliko prizadevaš, pa le eno je potrebno. Marija je najboljši del izvolila, kateri ji ne bo vzeta.“

Te besede sv. cerkev obrača na drugo Marijo, Mater Gospodovo, katere častito vnebovzetje danes obhajamo. Marija si je na zemlji najboljši del izvolila, ker je besedo božjo poslušala, v srcu ohranila in v pobožnem življenju spolnovala; — zato je tudi v nebesih najboljši del prejela, ker jo je njen božji Sin povzdignil na sedež veličastva, kjer se med drugimi svetniki sveti kot jutranja danica med zvezdami, kjer nam kot skrinja zaveze deli nebeški kruh milosti božje, kjer nam kot vrata nebeška odpira večno zveličanje. — Sveto pismo ne najde dovolj besedi, nam popisati veličastvo Marije Device. Zdaj jo primerja solncu, luni, zvezdam nebeškim; zdaj krasnim cveticam in zalim drevesom, cedri, palmi, cipresam. Primerja jo tudi veličastni mavrici, ker modri pridigar govori: *Poglej mavrico in hvali Njega, ki jo je naredil; ona je silno lepa v svoji svetlobi.* Marija je toraj podobna mavrici. Kako?

1. Mavrica je znamenje miru in sprave; 2. mavrica se sveti v sedmerih barvah; 3. mavrica je znamenje milosti božje.

I. *Poglej mavrico in hvali Njega, ki jo je naredil; ona je silno lepa v svoji svetlobi.* — Mavrica je znamenje miru in sprave med Bogom in med ljudmi po vesoljnem potopu.

Ljudje ob času Noeta so greh na greh nakladali, Bog je videl iz nebes, da so vsi ljudje meseni postali. Žal mu je bilo, da je svet vstvaril in sklenil ga je pokončati. Zatonice neba so se odprle; dež je lil na zemljo 40 dni in 40 noči; voda je nastopila 15 komolev čez najvišje gore in vsi grešniki so bili pokončani. Samo Noe s svojo družino, ki je bogaboječe živel pred Gospodom, je bil rešen v barki. Šele čez 360 dni so nebesa hotela mir narediti z zemljo. Gospod je poslal gorak veter, vode so se posušile in Noe je na božje povelje šel iz barke. Na zemlji so se še videli sledovi vesoljnega potopa; tu in tam so ležala smrdljiva trupla ljudi in živali. V znamenje presrčne hvaležnosti napravi Noe altar, s svojo družino pred njim poklekne, moli in Bogu daruje. Ko vstane, kaj vidi? Prečuden obok v prekrasnih barvah je čez zemljo po nebesu razpet. *Poglej, pravi Gospod Bog, svojo mavrico postavim v oblake in bo znamenje zaveze med menoj in med zemljo; naj ti bo znamenje, da naj bo za naprej mir med menoj in med vami.*

Mavrica je toraj znamenje miru. Ali ni tudi Marija znamenje miru? Saj je ona rodila Kristusa, pri čegar rojstvu so angelji božji v višavah prepevali: *Mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje.* Marija je rodila Kristusa, ki se imenuje večni kralj miru, Kristusa, ki je potolažil jezo Očetovo, nas z njim spravil in nas storil otroke božje in dediče nebeškega kraljestva. — O kako pristrčno moramo toraj hvaliti in ljubiti Marijo, ker ona je bliščeča mavrica, ki nam je mir prinesla. Saj mir z Bogom, mir sam s seboj, mir z ljudmi je največa sreča, več vredna kot bogastvo in veličastvo, kot zale hiše in njive. Marsikdo ima vsega v obilnosti pa vendar ni srečen, ker nima miru v sreč; drug pa si mora s trdim delom v potu obraza kruh služiti, pa je vendar srečen in zadovoljen; kar naj vam priča naslednji zgled.

Živel je v nekem mestu rokodelec priprosto in pošteno. Ni imel nič svojega; hišico, v kateri je prebival, imel je v najem; s pridnostjo in varčnostjo je komaj preživil sebe, svojo ženo in otroke; vendar je bil pri vsem tem vedno vesel in zadovoljen. Blizo njega prebival je drug rokodelec, kateremu se je sicer na videz bolje godilo, pa je vendar bil zmiraj čmeren in nezadovoljen. Ta ga toraj vpraša, kako zamore tako srečnega se čutiti, ko on sam vendar tudi pridno dela, še ob nedeljah, pa si ne more pomagati. Pošteni rokodelec mu odgovori: „Meni sreče nikdar ne manjka; moja sreča je trojna: eno si sam dam, drugo si kupim, tretjo si ukradem.“ Temu se čudi sosed in praša, kaj to pomeni? — „Eno srečo si dam, reče srečni rokodelec; kadar me stiskajo težave in križi življenja, pravim sam sebi: kaj! žalosten biti nič ne pomaga; zapojem si pesmico in žalost je

roč.“ — Res so ljudje, ki so tako veselega, zadovoljnega srca, da si srečo, tako rekoč, sami dajo. — Pa vselej si naš rokodelec ni mogel sreče dati, véasih jo je moral kupiti. Kako? ali se more sreča tudi kupiti? Morebiti je šel v gostilnico in si kupil sreče pri igri in pijači, v polnih kozarcih? Ne, zakaj to ni sreča, ktero si napravi človek z nezmernostjo in pijanostjo, z igranjem in vpitjem. Rokodelec si je kupil srečo v delavnici pri pridnem delu. Ko je čez dan pridno delal, je bil pač zvečer truden, pa tudi vesel in zadovoljen med svojo družino, potem mu je bil počitek še enkrat tako sladek. — Tako si je pridni delavec srečo kupil; če si je pa kupiti ni mogel, toraj jo je ukradel. Kaj? Znabiti je šel po njivah in vrtil in je stegnil svojo roko po tujem blagu? O ne, na krivičnem blagu ni sreče in blagoslova. Delal je drugače. „Kadar pride name nesreča“, je govoril, „pogledam velike in visoke hiše v mestu in si mislim, da so bogatini v njih mnogokrat še bolj nesrečni kot jaz, potem se ozrem še na mnogo lepšo hišo gori v nebesih in si mislim, da so tam gori še krasnejša prebivališča, kjer ni več žalosti, ne nesreče, ne bolečin in nobene solze. Tako se potolažim in si ukradem svojo srečo iz palač bogatinov in iz raja nebeškega.“

Zares, prava sreča je le v našem srcu, v zadovoljnosti, v pridnem delu in v zvestem spolnovanji dolžnosti; prava sreča je v Bogu, v resnični pobožnosti. To je trojna pot do sreče. In kdo je po tej poti bolj zvesto hodil, kakor Marija, ponižna, pridna in pobožna mati našega Zveličarja?

II. *Poglej mavrico in hvali Njega, ki jo je naredil, ona je silno lepa v svoji svetlobi.* — Kako krasno je videti, kadar po hudi uri solnce na nebesu mavrico prepreže! Z veseljem jo vsakdo pogleda; starček, ki jo je že tisočkrat videl, povzdigne proti nji svojo sivo glavo, in nedolžni otroci se ji ne morejo načuditi. Zares lepe in žive so barve, v katerih se mavrica blišči.

Ali je pa Marija manj lepa? V svojih čednostih blišči se tisočkrat krasnejše kot mavrične barve. Sv. cerkveni učenik Brnard pravi: *Kolikor kapljic je v mavrici, toliko čednost zališa Marijo, presveto Devico.* Kakor ima pa mavrica posebno sedem barv, tako je posebno sedem darov, s katerimi je sv. Duh svojo nevesto ozališal, nam v zgled posnemanja, to je sedem darov sv. Duha.

1. Vi otroci, pogledjte prvo vijolnato barvo nebeške mavrice in prosite Marijo delivko božjih milost za dar umnosti. Ubogi in nevedni pridete v življenje, mnogo potrebnih in koristnih vednost si morate pridobiti, da bote zamogli srečno in pošteno na svetu se živiti, kadar več ne bote imeli skrbnih starišev. Pa še drugo pot morate poznati, neizrečeno imenitno pot v nebesa; zatoraj večkrat

svoje roke povzdiguje k Mariji, ki je „mati spoznanja“ in prosite jo za dar umnosti, da bote spoznali, kar vam služi v časno in večno srečo.

2. Vi mladenči, ozrite se na drugo, temno-modro barvo mavrično in prosite nebeško besednico Marijo za tisti dar sv. Duha, ki je več vreden kot zlato in žlahtni biseri, za tisti dar, za kterega je nekdanj kralj Salomon Boga prosil, za dar modrosti. Življenje se vam zdi lepo in prijetno, vabi vas svet in njegovo veselje, in marsikteri mladenec se potopi v nevarnih valovih življenja. — O zato prosite krščanski mladenči Marijo, Devico najmodrejšo, za dar modrosti, da spoznate, da ni vse zlato, kar se sveti, da je veselje sedanjega življenja le pena, ki hitro zgine, da so veselice sveta podobne dišečim cveticam, pod kterimi je skrita strupena kača.

3. Vas pa, krščanska dekleta, kaj vas more bolj zališati, kot svetlovišnjeva barva mavrice, tisti dar strahu božjega, kteri je Marijo povzdignil v kraljico devic. Zakaj lepota in prijaznost ni najlepši kinč devic. *Prazna je lepota in goljufna je prijaznost, žena, ktera se Boga boji, bo hvaljena*, pravi sv. Duh. Čista, pobožna devica kakor angelj hodi po nevarni, trnjevi poti življenja; — zatoraj prosite najsvetejšo in najčistejšo Devico, „mater lepe ljubezni“ in strahu božjega, naj vas sprejme pod svoj materni plašč in varuje v vsih skušnjavah.

4. Potem ste vi, krščanski očetje in gospodarji. Težke so vaše dolžnosti in oster odgovor od vašega hiševanja vas čaka. Marsikatera potna sraga vam kane od čela; lasje na glavi se vam belijo od skrbi in truda življenja. Zato prosite Marijo koj za dva velika darova, za dar sveta, ker ona je mati dobrega sveta, da bote v vsih okoliščinah vselej pravo in dobro izvolili, da bo vaša sreča zelenela, kakor zelena barva mavrična. Prosite Marijo za dar učenosti, da bote spoznali, kako morate hiševati in gospodariti, da pride nad vas zlati blagoslov božji, kar pomeni svetlo-rumena barva lepe mavrice.

5. Pa tudi vas, pobožne matere in gospodinje, ne smemo pozabiti, ki svojih otrok nikoli ne pozabite, za vse skrbite, za vse delate, za vse čujete, za vse trpite. Vaše življenje je prav podobno tistemu sadju, katero pomeni šesta barva mavrična, namreč zlato-rumeno pomerančna. Kakor pomeranča zori le pod vročimi solnčnimi žarki, tako je tudi življenje matere vroče in težavno. Kakor ima pomeranča v sebi močen, oživljavač sok, tako mora imeti krščanska mati v svojem trudapolnem stanu dar moči, da ne obupa in ne opeša. Kdo pa vam more več moči sprostiti od Boga, kakor Marija,

ki je sama bila mati in najboljše vé, ktera milost in moč je krščanski materi najbolj potrebna.

6. Pa še eno sedmo barvo ima mavrica, namreč rudečo. Čegava je ta? Tistih, katerim že žari večerno solnce življenja, krščanskih starčkov in starih ženic. O naj vam sprosi Marija dar pobožnosti, da najdete v Bogu svoj mir, svoj pokoj, svoje veselje, in da vam enkrat zasveti jutrna zarija v svetih nebesih.

Ker se toraj Marija sveti v vsih sedmerih darovih sv. Duha, ali se ne sme po pravici imenovati prekrasna mavrica?

III. *Poglej mavrico in hvali Njega, ki jo je naredil, ona je silno lepa v svoji svetlobi.* — Kadar je poleti dolga, huda vročina, da se žita sušijo in studenci vsahujejo, pa se potem nebo prevleče z oblaki, ter pohleven, rodoviten dež pada na sežgano zemljo, in se mila mavrica zasveti na nebu, — ali ni toraj prelepo znamenje božjega usmiljenja in njegove ljubezni?

Ali pa ni tudi Marija znamenje božje ljubezni in dobrote? Kadar zagledamo Marijo z Jezusom v naročji, kdo se ne spomni na neskončno ljubezen Očetovo, ki je poslal svojega edinega Sina na svet, nas odrešit? Če vidimo Marijo z mečem v sredu, kdo se ne spomni na ljubezen božjega Sina, ki je za nas na križi kri prelival? Če premišljujemo častljivo vnebovzetje Marije Device, kdo ne hvali usmiljenja neskončno dobrega Boga, ki je Marijo, našo mater, povzdignil čez vse zборе angeljev in jo postavil za pomočnico kristijanov, za našo srednico in besednico pri Bogu.

Marija je toraj bliščeča mavrica, znamenje miru. Naj podeli ljubi Oče nebeški mir naši domovini, našim družinam, našemu sredu! — Marija je lepa mavrica, ki se sveti v sedmerih darovih sv. Duha, naj bi ti sedmeri žarki tudi našega duha razsvetljevali, naše srece ogrevali. — Marija je svetla mavrica, znamenje milosti božje. O zatorej se vselej kot dobri otroci obračajmo do usmiljenega, dobrotljivega, sladkega srea božje matere, gotovo nas ne bode pozabila. In kakor se mavrica razpenja čez celi nebes in kakor most seže od nebes do zemlje, — tako naj bo presveta Devica Marija nebeški most, po katerem naj rosi na nas milost in blagoslov božji, in po katerem se bomo mi vsi enkrat vzdignili v srečno deželo izvoljenih. Amen.

Ljud. Škufca.

2. Naša dvojna mati.

Zdaj toraj otroci poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota. Poslušajte nauk in bodite modri . . . Blagor človeku, kateri me posluša.

Prig. 8, 32—34.

Koliko tisoč in tisoč pobožnih romarjev je že klečalo pred podobo Matere božje na Trsatu, *) imenovane: Mati milosti. Danes gleda ta posvečeni hram božji zopet lepo število vnetih obiskovalcev. Mnogo vas je tukaj, kateri v teh prostorih poprej še nikoli niste molili, in skoraj gotovo nikoli več sem prišli ne bote.

Kraj, na katerem stojimo, je svet. Svet pa je posebno zaradi dveh velikih dogodkov. Kraj, na katerem stojimo, je svet zaradi hiše, v kateri je prebivala sveta družina: Jezus, Marija in sv. Jožef. Dobro nam je znano, da je sv. družina od tistega časa, ko se je vrnila iz Egipta, prebivala v svoji hiši v Nazaretu. Tukaj je rasel Gospod Jezus Kristus v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. V tej hiši je sv. Jožef opravljal svoje tesarsko delo. Tukaj notri mu je sam Sin božji pomagal pri tem delu. V tej hiši je najsvetejša Devica Marija spolnovala svoja stanovska opravila, ko je božjemu Sinu, in ob enem svojemu Sinu Jezusu Kristusu in svojemu čistemu ženinu sv. Jožefu preskrbovala in pripravljala, česar sta potrebovala. Se vé, da je sveta hiša, v kateri je prebivala tako sveta družina.

Ta hiša je ostala na svojem kraju do leta 1291. Takrat je pa neskončno modremu Bogu dopadlo, da naj ta hiša zapusti kraj, kjer je stala toliko stoletij. Da bi bila hiša ta obvarovana vsacega oskrnjenja in onečiščenja, je bila prenesena po nevidnih rokah sem na Trsat. Ravno sem, kjer vidite kapelico, je bila postavljena. Tukaj je ostala sv. hiša tri leta in sedem mesecev. Potem je neskončno modri Bog zopet hotel, da se sv. hiša prenese. Bila je zopet po nevidni moči prenesena 10. decembra 1294 v Loreto. Iz tega spoznate, da je Trsat svet kraj, ker tukaj je bila dalj časa sv. nazareška hiša, v kateri je „Beseda meso postala“.

Tukaj na Trsatu je bila velika žalost, ko je bila ta sv. hiša odnesena. Trsačani nikakor niso mogli pozabiti na veliki dar, katerega so zgubili, zato tudi njih žalovanje ni ponehalo. Potolažena pa je bila njih žalost po rimskem papežu Urbanu V., kateri so v nekako nadomestitev sem poslali podobo presv. Device Marije. In ta Marijina podoba je še zdaj v kapeličnem altarlju. O tej podobi govori častito sporočilo, da jo je slikal sv. evangelist Luka. To podobo, katero zamorete z lastnimi očmi videti, poslali so papež Urban V. sem leta 1367.

*) Ta govor je bil o priliki romanja na Trsat govoren. Zaradi zgodovinskega pomena mu vvodu nismo spremenili, ki ga pa ni težko za današnji praznik vravnati.

Na podobi vidite Jezusa in Marijo s kronama na glavah. To kronanje se je zgodilo na Mali Šmaren leta 1715. Krone ste bili iz Rima sem poslani.

Pred to podobo Matere božje Trsaške je že silno veliko ljudi iskalo pomoči v dušnih in telesnih potrebah; in to dvojno pomoč našlo mnogokrat. Zgodilo se je na tem sv. kraji že mnogo čudežev. Zato sem s polno pravico trdil, da kraj, kjer stojimo, je svet.

Pobožni Marijini romarji, kaj vas je pa napeljalo, da ste se podali na ta dalni, sveti kraj? Prišli ste v hišo svoje preljube Matere Marije, da bi kot otroci zdihovali k svoji Materi, katero ljubite. Pa še drugi namen ste imeli. Napravilo se je namreč to pobožno romanje po namenu vidnega poglavarja sv. cerkve: na namen našega ljubljenega očeta, Leona XIII. Toraj prišli smo v to sv. hišo preljube Matere Marije na namen vidnega poglavarja naše dobre in skrbne matere, sv. katoliške cerkve. Ravno to je pa vzrok, da vam bom jaz o dvojni materi govoril. O presveti in čisti Materi božji Mariji, katera je tudi naša mati, in o materi naši sv. katoliški cerkvi. Preiskovali bomo v prvem delu: zakaj Marijo, pa tudi sv. katoliško cerkev svojo mater imenujemo. V drugem delu pa: kako sv. katoliška cerkev po Marijinem izgledu dela za nas. Govoril bom v Marijinem imenu!

I.

a) Kolikokrat kličemo katoliški kristijani: „Marija naša mati! O Marija naša ljuba, naša usmiljena, naša ljubeznjiva mati!“ Nismo pa mi prvi, kateri tako kličemo k Mariji. Kolikor je stara sv. katoliška cerkev, toliko je star tudi pobožni zdihljaj: „O Marija, naša ljuba mati!“ Ko je Marija še na svetu živela, spoznavali so jo aposteljni in prvi kristijani za svojo mater. Aposteljni in vsi drugi, kateri so sprejeli vero Jezusovo, bili so kakor velika, častljiva družina, in ta častljiva družina imela je svoje središče. To njih središče bila je Marija. Okoli nje so se pogostoma zbirali; biti blizu nje, je dobro delo njih sreem. Kakor dobri otroci po svoji telesni materi hrepené, tako so hrepeneli kristijani po Mariji. Marija jim je bila tolažnica v raznih britkostih, pri njej, ki je „sedež modrosti božje“ so iskali dobrega sveta. Njeni materni priprošnji so se priporočevali.

Da so aposteljni in prvi kristijani Marijo za svojo mater spoznavali, prepriča nas sv. Janez Damaščan. Ta svetnik govori o Marijini smrti, pripoveduje, kako žalostni so stali okoli njene deviške postelje, ter poklada jim na jezik te besede: *O Marija! hočeš nas toraj zapustiti? Vemo, da je zemlja preslabo stanovanje zate. Vemo,*

da tudi mi nismo vredni prebivati pri božji materi. Pa spomni se, da si tudi naša mati. Do sedaj bila si nam luč, od katere smo prejeli svetlobo; bila si nam tolažba v trpljenji, bila si naša moč v preganjanji. In zdaj nas hočeš zapustiti? Hočeš, da sirote postanemo? O dobrotljiva, o ljubeznjiva mati! ali ostani pri nas, ali nam pa milosti izprosi, da s taboj skupaj zapustimo solzno dolino! Te besede jasno pričajo, da so aposteljni in prvi kristijani Marijo za svojo mater spoznavali. Pa ravno ta sv. Janez Damaščan tudi Mariji poklada na jezik besede, iz katerih spoznavamo dobro mater. Tako je namreč po mislih tega svetnika Marija govorila njim, kateri so bili zbrani okoli njene postelje: *Ljubljeni otroci moji, volja božja je, da ne ostanem več na svetu. Hvalite in povečujte Gospoda za vse, kar mi je storil. Vi morate še delati tukaj, vi morate še trpeti za čast mojega Sina Jezusa Kristusa! Jaz se sicer ločim od vas, ali zapustila vas ne bom! V nebesih vam bom še bolj pomagala.*

Ko so aposteljni in prvi kristijani Marijo spoznavali za svojo mater, ravnali so po Jezusovem nauku. Sin božji in sin Marijin jim jo je za mater dal. V kako slovesni, pa tudi grozni uri nam je Jezus Marijo v mater dal! Ko je Odrešenik sveta trpel in visel na križu; malo poprej, predno je spregovoril besedo: *Dopolnjeno je*, je rekel: *Žena, glej tvoj sin! Sin, glej tvoja mati.* (Jan. 19, 26. 27.) Marija je spoznala, kaj pomenijo te besede. Spoznali so pa tudi aposteljni in drugi kristijani pomen teh besed. Ko je Jezus sv. Janeza Mariji izročil, izročil ji je v Janezu vse ljudi. Takrat jo je postavil v mater vseh ljudi. Dolžnosti materine je pa Marija kaj dobro spoznala. Pa tudi aposteljni in tudi prvi kristijani so spoznali, kake dolžnosti ima mati. Materina dolžnost je, da za otroke skrbi, da jih varuje, da jim v nevarnostih hiti na pomoč. Materina dolžnost je, da otroke z očetom spravi in sprijazni, ako je med njimi in očetom nastala needinost.

Kako vestno je Marija te svoje dolžnosti spolnovala o začetku krščanstva, kako vestno jih izpolnjuje še sedaj! Preiščimo cerkveno zgodovino, preiščimo zgodovino raznih narodov, preiščimo zgodovino raznih božjepotnih cerkev, povsod bomo videli napisano z velikimi črkami: Marija je bila ljudem mati v začetku krščanstva, Marija se je kot mater skazala skozi vsa stoletja, in še zdaj nam je ona skrbna, ljubezujiva, dobra mati. Jezus Kristus nam je dal tolažljivo zagotovilo: *Jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.* In Devica Marija nas tolaži rekoč: „Mati vam hočem ostati do konca sveta.“ To so verovali kristijani, to verujemo tudi mi, zatoraj, kakor so nekdaj klicali, kličimo še mi: *Pod tvojo pomoč pribežimo, o sv. Božja*

porodnica. Zato kličemo: *Češčena bodi kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše.*

b) Kakor pa Marijo imenujemo svojo mater, tako smemo in moramo tudi sv. katoliško cerkev svojo mater imenovati.

Sv. katoliška cerkev imenuje se nevesta Kristusova. Tako berem v skrivnem razodenji sv. Janeza evangelista (21, 9. 10.): *In je prišel eden sedmerih angeljev . . . in je govoril z menoj rekoč: Pridi in ti bom pokazal nevesto, zaročnico Jagnjetovo. In me je vzdignil v duhu na veliko in visoko goro, in mi je pokazal sv. mesto Jeruzalem, katero je iz nebes od Boga prišlo.* Da tukaj sv. evangelist o sv. katoliški cerkvi govori, spoznamo iz njegovih poznejših besed: *In zid mesta je imel dvanajst podlagnih kamenov, in na njih dvanajst imen dvanajsternih aposteljnov Jagnjetovih.* Sv. pismo pa sv. cerkve ne imenuje samo nevesto, imenuje jo naravnost mater, ko pravi (Gal. 4, 26.): *Gornji Jeruzalem pomeni prosto, katera je naša mati.* Sv. Ciprijan govori o edinosti v cerkvi in pové med drugim te besede: *Plačila od Jezusa Kristusa ne bo prejel, kdor zapusti cerkev Kristusovo.* In zopet pravi: *On Boga za Očeta ne more imeti, kdor nima cerkve za svojo mater.*

To je bilo delo Jezusovo na križu, da je svojo nevesto, sv. cerkev nam v mater dal. O tem govori sv. Avguštin. Govori namreč o Adamu in Evi, Kristusu in cerkvi. O Adamu pravi sv. pismo (I. Moz. 3, 20.): *In Adam je imenoval ime svoje žene Eva, zato, ker je bila mati vseh živih.* Kakor je Eva mati vseh živih gledé telesnega življenja, tako je sv. cerkev mati vseh živih gledé duhovnega življenja. Kakor je bila Eva vseh telesno-živih mati narejena iz Adamove strani — iz njegovega rebra — tako je sv. katoliška cerkev — mati vseh, kateri imajo duhovno življenje, — ki je prišlo iz desne strani družega Adama Jezusa Kristusa. Zato piše sv. Avguštin: *Adam zaspi, da se iz njega naredi Eva; Jezus Kristus umrje, da se ustanovi sv. cerkev. Ko je Adam spal, bila je Eva iz njegove strani narejena; in ko je Jezus Kristus zaspal — umrl — bila je njegova stran prebodena s sulico, da so iz te strani tekli zveličavni studenci — sv. zakramenti — po katerih je bila sv. cerkev ustanovljena.*

Na križu je govoril Jezus Kristus: *Žena! glej tvoj sin. Sin, glej tvoja mati.* Takrat je dobrotljivi Odrešenik svojo prečisto mater nam vsem v mater dal. Ko je ravno ta Jezus Kristus na križu visel, bila je prebodena njegova stran. Iz te strani so pritekli studenci zveličanja — sv. zakramenti — tako je bila ustanovljena naša druga mati sv. cerkev. O koliko spoštovanja, o koliko sv. češčenja moramo

imeti do te dvojne matere: Marije in sv. katoliške cerkve! Kako moramo hvaliti Boga za milost, da nam je dal Marijo v mater, v tisto mater, katera se imenuje: *vrata nebeška*. Da nam je dal tudi sv. cerkev v mater, o kateri govori sv. Avguštin: *Zunaj sv. katoliške cerkve moreš imeti vse, le zveličanja ne*. Zamoreš zadobiti čast, zamoreš prejemati sv. zakramente; lahko rečeš „Amen“ in poješ „Alleluja“. Zamoreš verovati v Očeta, Sina in sv. Duha. Zveličanja pa ne moreš nikjer zadobiti, kakor le v katoliški cerkvi.

Premišljevali smo, zakaj imenujemo Devico Marijo svojo mater in zakaj sv. katoliško cerkev mater svojo kličemo. Poglejmo pa zdaj:

II. Kako sv. mati cerkev dela za nas po Marijinem izgledu? Materino delo je, da dobro vzgoja svoje otroke. Ona mora skrbeti za to, da se izbistri in razjasni njih um; da se oblaži njih sree, in da si pridobijo nekako krepko samostojnost. Vse to stori nad nami naša mati sv. cerkev. Stori pa to po Marijinem izgledu.

Sv. cerkev razbistruje naš um; ona oblažuje naše sree in nas napeljuje k kreposti, samostojnosti na potu izveličanja.

a) Um se razvija in razbistruje s podučevanjem. Mati pripoveduje otrokom, kaj zahteva oče od njih. Naznanuje jim voljo očetovo. Mati svojim otrokom prigovarja, kako naj se obnašajo, da bo oče z njimi zadovoljen. Na ženitnini v Kani Galilejski rekla je Marija strožnikom: *Karkoli vam poreče, storite*. (Jan. 2, 5.) Devica Marija je sama z največjo natančnostjo spolnovala sv. voljo božjo, zato je tudi druge k temu napeljevala. Zato ona nam vsem govori: „Karkoli vam poreče moj sin Jezus Kristus, storite!“

Po tem izgledu ravná tudi naša mati sv. cerkev. Gospod Jezus Kristus je učenikom sv. cerkve govoril: *Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal*. (Mat. 28, 20.) Vsled tega tudi sv. mati cerkev brez prenehanja kliče nam vsem: „Karkoli vam poreče, storite!“ Sv. cerkev od vsacega, katerega za svojega sprejme, zahteva, da zapovedi izpolnjuje. Zato vsacemu že pred sv. krstom govori: „Kaj želiš od cerkve?“ In ko dobi odgovor: „Sv. vero!“ vpraša: „Kaj ti dá vera?“ Odgovor na to je: „Večno življenje!“ Naglo dostavi sv. cerkev opominjevanje: „Ako hočeš v življenje iti, izpolnuj zapovedi!“ To pa sv. cerkvi ne zadostuje. Ona ne govori samo: „izpolnuj zapovedi“, temuč ona tudi zapovedi natančno razlaga. Ko otroci nekoliko odrastejo, kliče jih k nauku, in jih njihovim zmožnostim primerno podučuje. Uči jih spoznavati Boga in ga ljubiti. Ko bolj odrastejo, so toraj v večih nevarnostih, podučuje jih v pridigah in krščanskih naukih! Odpira jim oči, kaže jim razne nevarnosti, nasvetuje gotove pripo-

močke, kako naj se greha varujejo, strasti brzadajo. Opominja jih, da ko so krepki in močni na telesu, naj tudi močni postajajo v duhu. (Efež. 4, 14.) *Da nismo več otroci omahljivi in semtertje majani od vsacega vetra nauka po hudobiji ljudi, po zvijačini, s katero zapeljujejo v zmoto.* In zopet (Efež. 5, 6.): *Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi besedami.* In s sv. Janezom jim kliče skrbna mati cerkev: *Ne ljubite ne sveta, ne tega kar je na njem. Ako kdo svet ljubi, ni ljubezni Očetove v njem.* (Jan. 2, 25.)

Kakor telesna mati neubogljivim otrokom z ostrostjo očetovo žuga, tako sv. mati cerkev tudi žuga z ostrostjo nebeškega Očeta; z ojestro sodbo, s peklom, z večnim pogubljenjem žuga jim, kateri so nepokorni.

b) Pa tudi drugo svojo nalogo sv. mati cerkev vestno izpolnuje. Ona oblažuje naša srea po izgledu Marijinem. Gospod Jezus Kristus ni potreboval, da bi kdo blažil njegovo srce. Polnost božanstva prebivala je v njem. Njegovo srce je najsvetejše, najpopolnše, najbolj blago in dobrotljivo. Ker je bil po vnanjem najden kakor človek in je bil izvzemši greh, kot človek nam enak, je hotel, da je Marija tiste dolžnosti spolnovala do njega, kakoršne vsaka dobra mati izpolnuje do svojega otroka. Zato vidimo Marijo, da svojega dvanajstletnega Sina vzame saboj v Jeruzalem k sv. praznikom. Tukaj je gledalo oko Jezusovo lepoto tempeljna; gledalo pobožne molilce, kateri so častili Očeta njegovega. Sree njegovo polno gorečnosti se je veselilo, ko je zapazilo toliko pobožnost nad zbranim ljudstvom.

Kakor je Marija peljala Jezusa v tempelj, tako si tudi sv. mati cerkev prizadeva, da nje, katere je pri sv. krstu za svoje sprejela, v posvečenih cerkvah zbira, kakor kokla piščeta. V posvečenih cerkvah ljubeča mati srea svojih otrok ogreva z ljubeznijo božjo in jih blaži bolj in bolj. Pred tabernakelj vodi sv. cerkev svoje otroke, da se njih srea le bolj oblažijo. Poje jim prelepo pesem: trikrat sveto, da občutijo blaženo veselje. Z njim skupaj obhaja slovesno praznike Gospoda Jezusa, prečiste Device Marije in ljubih svetnikov in svetnic božjih, da srea vernih premišlujejo ljubezni polno delovanje svojega Odrešenika; da premišlujejo prelepe Marijine izgleda, in občudujejo blago življenje svojih bratov in sester — svetnikov in svetnic božjih. Vse to ima pa do sre vernih veliko moč. Ko srce vse to premišluje, ne more se ustavljati dobremu vplivu, zatoraj se oblažuje bolj in bolj, ter postaja Bogu dopadljivo. Res nam je sv. cerkev skrbna mati, dobro izpolnuje po Marijinem izgledu dolžnosti svoje. Dragi kristijani! spo-
znajmo blage namene svoje matere cerkve, in kakor otroci srea

svoja darujejo telesni materi, tako darujmo mi svoja srca materi cerkvi. Sv. cerkev jih bo oblačila. Ona bo pridobila našim srcem pravi mir.

c) Sv. cerkev dokonča nad nami svoje dolžnosti, ko nas po Marijinem izgledu napeljuje h krepki samostojnosti na potu izveličanja.

Dobra mati redi svoje otroke, vadi jih hoditi; ako pade otrok, mati prihiti, da ga vzdigne. Ko otroci zrastejo, podpira jih mati dejansko in z dobrim svetom. Kolikor more, prihrani skrbna mati, da na smrtni postelji more kaj zapustiti svojim otrokom. Bolj kakor vsaka telesna mati je skrbela Marija za svojega božjega Sina Jezusa. V tem pa Marijo sv. cerkev posnema.

Telesno rojenega dojenčka vzame sv. cerkev v svoje naročje, da ga duhovno prerodi v kopeli sv. krsta, da ga sprejme za svojo lastnino, da čuje z materno ljubeznijo nad njim. Kakor je Marija malemu Jezusu na noge pomagala, tako stori tudi sv. cerkev, ko stegne svojo roko in s sv. krizmo mazili njega ne dovolj trdnega, da bi trden postal, da ne bi bil več otrok od vsacega vetra nauka majan. O kako močno brambo daje sv. mati cerkev v zakramentu sv. rešnjega Telesa in z daritvijo sv. maše. S tem v srcih svojih otrok zmanjšuje hudo nagnenje, njih duše v dobrem vtrjuje. In z drugimi sv. zakramenti skrbi sv. cerkev za to, da so verni v vseh položajih svojega življenja — naj si bodo zdravi ali bolni, ali naj umirajo — z vsem za dušo potrebnim dovolj preskrbljeni, okrepčani in obvarovani. Ko se duše že od telesa ločijo, še takrat dobra mati sv. cerkev svojih otrok ne zapusti. Z raznimi blagoslovili jih spremlja na kraj počitka, v blagoslovljeni zemlji pripravi posteljo utrujenemu; z daritvijo sv. maše za ranje jim odpira vrata nebeška. More-li telesna mati toliko storiti za svoje otroke, kolikor stori sv. cerkev za nje, katere pri sv. krstu za svoje sprejme?

Pobožni romarji! V veličastvu Matere božje smo danes mislili na dvojno mater: na mater preblago Marijo, in na skrbno mater sv. katoliško cerkev. Marijino ljubezen poznamo, poznamo tudi ljubezen matere cerkve. V teh urah, v katerih se mudite v tej častitljivi romarski cerkvi, je Marija posebno pripravljena poslušati vaše prošnje in se nad vami razodeti kot dobra, ljubeznjiva mati. Ob času tega romanja nam je tudi mati cerkev razodela posebno svojo ljubezen, ker nam je po svojem poglavarju, papežu Leonu XIII. poslala svoj posebni blagoslov. Prepričani smo toraj, da imamo pravo mater v Mariji, pravo mater v cerkvi. Hvalimo Boga za to veliko dobroto.

Bodimo pa dejansko hvaležni. Mati nam je Marija, cerkev nam je mati; toraj smo otroci Marijini, otroci cerkve naše. Hvaležnega otroka si pa brez pokorščine in spoštovanja do matere misliti ne moremo. Pokorščino zahteva od nas mati Marija in mati cerkev. Obe materi kličete: „Karkoli vam poreče — Jezus Kristus — storite!“ Storimo z veseljem, storimo z vestno natančnostjo vse, kar nam je zapovedano, tako bomo dobri otroci matere cerkve tukaj na zemlji. Naša mati cerkev nas bo varno vodila skozi to zemeljsko dolino, ona nas bo gotovo pripeljala do vrat nebeških. Nebeška vrata se nam bodo odprla in tamkaj nas bo sprejela najbolj dobrotljiva, najbolj ljubeznjiva, najbolj usmiljena božja in naša mati: Marija! Marija nas bo peljala k Jezusu, da bomo v njegovi sveti, večni hiši, vekomaj pri njem in pri Mariji. Amen.

P. J. B.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

I. Človek — popotnik.

Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho.

Luk. 10, 30.

1. „Popotovanje, bratje, je naše življenje — Mōž modrih od nekdanj je to govorjenje!“ Tako slōve lepa domača pesem, ki po svoje povē, kar radi govorē ljudje, da je človek popotnik, življenje človeško pa popotovanje v večnost. Po vsi pravici ljudje primerjajo človeka popotniku; le pogledjmo oba in takoj zapazimo, da sta si res v mnogem prav podobna. Popotnik hiti vedno dalje; tam pa tam se sicer ustavi na svojem potu, da pospravi, kar ima; toda to je le mimogredoč; ljudje ga srečujejo: pozdravljajo ga prijazni in dobri, hudobni in odurni ga prezirajo, a vsi nanj kmalu pozabijo, ko jim zgine spred oči; ni čuda, ker *memogredočega gosta se spominjamo komaj en dan*, beremo v bukvah modrosti. — Tako je tudi z nami; tudi mi hitimo vedno le naprej proti večnosti; ustavljamo se sicer v različnih dōbah življenja: mladi, dozoreli, stari, a mudimo se v njih le po malo časa; drug za drugim ostavljamo svet, da počijemo v grobu, ko smo dovršili pot življenja. In kakor popotnika, tudi nas hitro pozabijo. Izpred oči, iz spomina! Pokopan, pozabljen! — Da: Popotovanje, bratje, je naše življenje! Zato nam govori tudi sv. pismo, da smo tujei na svetu, da nam tukaj ni stalnega doma, ker iščemo prihodnjega.

2. Popotnika nam kaže tudi Jezus danes v sv. evaγγελji, rekoč: Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho, in nam potem prav z božjimi besedami v krasni priliki o usmiljenem Samaritanu pripoveduje, kako nebeško lep je človek, ki v delih kaže svojo ljubezen do bližnjega. Ozrmo se danes tudi mi za popotnikom, o katerem nam s tolikim sočutjem pripoveduje naš Gospod. Videli bomo, da smo v mnogem njemu tudi mi podobni, spoznali bomo, da se nam večkrat godi na duši, kakor se je njemu godilo na telesu: skušnje in težave njegove so tudi naše; rešitev njegova, o, da je tudi naša rešitev! Ker pa ne moremo spremljati našega popotnika na celem njegovem potu, zato si ogledujmo le štiri postaje na tem potu in pomislimo, kaj je doživel popotnik naš na poglavitnih krajih.

I. Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho, pravi Jezus. Ta človek je toraj prebival v Jeruzalemu; to je bil njegov rojstni kraj — prva postaja, katero si oglejmo.

1. Jeruzalem pomeni po naše: mirno mesto, kraj, kjer kraljuje mir in z mirom sreča, toraj je smemo imenovati tudi srečno mesto. V miru toraj je ta človek srečno živel; v miru izpolnjuje svoje dolžnosti, v miru je z domačimi in sosedi, v miru njegovo premoženje, ni se mu bati tatov in ni ga strah pred roparji. Pač srečen si, ki vživaš tak mir! Kdo bi popisal vso tvojo srečo? Oni, ki v miru živé z Bogom in bližnjim, oni jo poznajo in taki, ki so mir zapravili, britko čutijo, da so z mirom izgubili vso srečo, ker brez miru ni nobene sreče. Mir je beseda, ki nam naznanja največo blaženost, zato si živi želimo miru, zato pokojnim želimo, da naj počivajo v miru.

Srečni človek, ki živiš v Jeruzalemu, veseli se še dolgo v miru svoje sreče — na prvi postaji!

2. Tudi človeštvo je živelo nekđaj v kraji mirno-srečnem v raji. Brez truda in nevolje mu je bilo hoditi le po eni poti: Iz raja: iz naročja božjega vstvarjeno, naj v raji v družbi z Bogom živi toliko časa, da se po volji božji povrne zopet k Bogu v raj — v nebesa, kjer naj mu bo v delež večni mir v Bogu. Ni čuda, da sv. pismo pripoveduje s tako lepimi besedami o raji prvih starišev; zato še sedaj, ko je raj izgubljen, ljudje, tudi neverniki, radi sanjajo o zlatih časih, ko je še ljudem sijalo solnce srečnih dni. — Toda izginil je raj z zemlje; nikdo ne more vanj, ker angelj mu brani z gorečim mečem, vendar je še enkrat človek nekoliko deležen rajske sreče — v rajske dni svoje nedolžne mladosti. Toraj v mladih nedolžnih letih

je človek srečen: Sv. Duh prebiva v njem kakor v svojem svetišči, zloba in strast še počivate v detejem sreci, angelj varuh je vodi, mirno detinsko oko, ki ljubo in jasno odseva na vse strani kakor zvezdice v mirnem jezeru, priča o njegovi rajski sreči . . . Zato se s solzami v očeh in z žalostjo v sreci spominja vsakdo nedolžne mladosti in šepetaje: „Oj blažena leta, ta detinski čas!“

Kristjani, mi sicer teh let ne priključimo za-se nazaj, a drugo prav imenitno dolžnost imamo v tem oziru. Kakor smo poprej želeli človeku bivajočemu v Jeruzalemu, da naj se še dolgo raduje svoje sreče, tako nam je želeti in delati, da se naša mladina dolgo veseli na prvi postaji svojega življenja, da ostane po naših naukah in vzgledih dolgo časa nedolžna in srečna in paziti nam je, da je mladina podučena in pripravljena, ko se vzbudijo v njej strasti in jo silijo v življenje — na pot!

II. Naš znanec v Jeruzalemu ni dolgo vžival v miru svoje sreče; opravki so ga silili, da je moral zapustiti svoj rojstni kraj; podá se na pot v Jeriho, in na poti ga zadene velika nesreča: napadejo ga razbojniki. Tù se ustavimo tudi mi; roparski napad je druga postaja, ktero si natančneje oglejmo.

1. Jezus nam napad opiše tako-le: *Pal je med razbojnike, ki so ga tudi obropali, z ranami obdali in so šli ter ga pustili na pol mrtvega.* — Kristjan, ali si pač moreš misliti večo nesrečo, kakor je roparski napad? Pomisli, ko bi tebe kje na samotnem, v kakem zaraščenem gozdu napadli razbojniki; kaj hujega bi se ti moglo zgoditi? Glej, to najhujše je zadelo našega popotnika: on je prišel med razbojnike. Gotovo skuša bežati, ko jih zagleda, da hité proti njemu; toda kam, daleč je od doma, hiše nikjer nobene, človeka-varuha nikoder; braniti se hoče, a kaj: on je sam in roparjev toliko; vse je zastonj, tudi prošnja mu nič ne pomore: *z ranami ga obdajo, obropajo ga in pusté ga na pol mrtvega.* Kakor mrtev leži ranjeni revež, nič se ne zavé, le težko dihanje še priča, da je živ . . . Oj kak spremen: poprej popolno srečen, sedaj najbolj nesrečen; kak razloček med prvo in drugo postajo!

2. Ko zbežé kakor sanje rosna leta nedolžne mladosti, tedaj je nastopiti treba tudi nam vsakemu nevarno in težavno pot v življenje. Težavna je ta pot in nevarna, ker tudi na nas prežé razbojniki mnogi in hudi. Kdo jih ne pozná? Kdo se ni boril z njimi že pogosto? — Satan, ubijalec od začetka, je prvi naš najljutši razbojnik, on *hodi okrog kakor rjovec lev in išče, koga bi požrl.* — Drugi ropar je skrit v našem sreci — hudo nagnenje; ta je silno nevarno zato,

ker je vedno pri človeku, ker se rad dela tako lepega in modrega, da si človek vsaj v trenutkih misli: za njim, za hudim nagnenjem, tam bo najbolje zame. — Tretji razbojnik pa enako nevaren je — svet, so slabi vzgledi. Moč, katero imajo vzgledi do naših src, je silna, moč slabih vzgledov je često presilna. Svet brez vere, razuzdan, sebičen, poln krivice in prevzetnosti, kolikrat se nam kaže pri ljudeh ter nas vleče za seboj.

Ti trije drzni roparji preže na človeka po zatišjih, skriti pod pečiniami, pa tudi očiti po cestah, kjer se čutijo dovolj močne. In ko vstopi kristjan v življenje, toraj napadajo tudi njega in nevarnost zanj je velika, da ga z ranami ne obdajo, oropajo in na pol mrtvega pusté. Le eden je, ki nas slabe vspešno brani proti našim razbojnikom — Bog je vsemogočni, ki stori v nas, da dobro hočemo in storimo, ki nam je zastavil svojo besedo, da nam vspešno pomaga, rekoč: *Dovolj ti je milost moja!* — Toda marsikdo pozabi na Boga, ne išče pri njem pomoči; tak prav gotovo zabrede med razbojnike — v greh.

Napadeni popotnik je podoba človeka, ki je zabredel v greh. Tudi tak grešnik je z ranami obdan: njegova pamet otemni, volja oslabi, hudo poželenje rase in smrtna nevarnost je vedno večja; oropan je milosti božje, toraj vsega, kar mu je najpotrebnejše, zares na pol mrtev leži in bati se je, da ne umrje za večno. — Kristjan, kako je s teboj? Tudi tebe pogosto napadajo ljuti razbojniki? Ali jih zmaguješ oprt na božjo moč? Morda ti vest očita, da so te že premagali, morda tudi še danes živiš oropan milosti božje v smrtnem grehu, v rokah svojih najhujih sovražnikov? Beži, dragi kristijan, od njih; ako ni mogoče bežati, brani se jim, saj *vse premorem v njem, ki me krepča*, pravi sv. Pavel; in če tudi razbojniki še tako silno pritiskajo nate, bodo zastonj vsi njih napori: če je Bog z nami, kdo nam kaj more? Ali kakor beremo pri Izaji, preroku (54, 10.): *Goré se bodo majale in griči tresli, milost moja pa se ne bo od tebe ganila in zaveza mojega miru se ne bo omajala, govori Gospod tvoj milostljivi!*

III. Roparji ubežé s plenom, ko pridejo v varno zavetje, si ogledujejo oropano blago, s krohotom in kletvijo si ga delijo in ne pomislijo, da nesrečnež, ki so ga napadli, vzdihuje v obupu, na trejji postaji svojega pota.

1. Počasi se vzdrami popotnik, toda strašno vzdramljenje! Poprej popolno zdrav, spozná, da je zdaj ves v ranah, da se ne more premakniti vsled udarcev in slabosti — zdravje, najdraže blago, vzeli so mu razbojniki. Pa tudi denarja, svoje čedne obleke popotnik išče

zastonj, vse je izgubljeno, vsega je oropan; zapuščen od vseh, brez pomoči zdihuje: kliče na pomoč, a zastonj je njegov slabotni, obupujoči klic na pomagaj. „Ah, tù mi je toraj umreti brez pomoči; nikogar ni, da bi mi pogasil pekočo žejo, nikogar ne bo, da mi zatisne oči! . . .“ Od vseh zapuščen poskusi z zadnjimi močmi vstati sam — toda zgrudi se nesvesten na tla, ne čuti, kako se mu smrt vedno bliža, da ga zdaj zdaj spremi v temo in smrtno senco.

2. Obupujoči popotnik, ki ječi na tretji postaji v zadnjih vzdihljajih pred smrtjo, je podoba zastaranega, trdovratnega grešnika, ki pije greh kakor vodo. A koliko je ljudi, ki morda bivajo že dolgo časa na tej postaji v svojem življenji! To so vsi tisti, ki leto za letom nakladajo greh na greh, ki ne prejemajo sv. zakramentov, ki so na duši popolno mrtvi. Tudi ti živijo nekako v nezavesti; ne spoznajo, kako nevaren je zanje ta stan, ne vedó, da o njih govori sv. pismo, veleč: *Videl sem grešnika, in duša mi je umrla od britkosti* (ps. 118, 158.); nečejo slišati, kako se njih zapeljivci sedaj krohotajo nad plenom, vedno dalje hité v greh, v vživanji skušajo vtopiti svoje spoznanje — najhujše jih je zadelo: celó pamet so jim oropali razbojniki. — Vendar se zgodi, da se, kakor naš popotnik, tudi trdovratni grešnik kedaj vzdrami, vsaj za nekaj trenutkov — oj grozen prizor! Morda je zadela grešnika kaka silna nesreča, ali vzdramila nagla smrt tovariševa ali ga je Bog obiskal z boleznijo, da se zavé svoje reve, da pogleda v svojo dušo, da premisli v bridkosti svoje duše minulo življenje. Žalostne podobe vstajajo pred njegovimi dušnimi očmi: Kaj je bil nekda v letih svoje nedolžnosti, kaj pa je sedaj? Leto mu za letom stopa v spomin, kaže mu le grehe in hudobije, kaže mu le izgubljene dneve. Živel je morda dolgo, a živel je zastonj. Satan mu pravi, da je zanj vse izgubljeno; on ki ga je prej tolažil, da Bog človeku ne zameri vsake slabosti, da je čas poboljšati se, satan mu sedaj kaže v vsej grozi njegovo življenje, veleč, da zanj ni več rešitve. Obup se polasti tacega nesrečneža, vzdramil se je, a zato da je še bolj nesrečen, zato se uda zopet grehu in v nekaki omotici živi in neobčutljiv za vse čaka, kaj da pride; ne vidi, da se nad njim drobi skala, ki ga v trenutku konča, da se pod njim vdirajo tla in se odpira propad, kjer nesrečen izgine na veke.

Kristijani, ako je med vami kdo tako nesrečen, da v grehu živi leto za letom, da mu krivično blago polni njegove shrambe, da s pijanostjo, kletvino, nečistostjo zapravlja svoje poštenje, tistega naj vzdrami žalostna podoba, v kateri sem vam pokazal tacega človeka, da se o pravem času vrne s svojih hudobnih potov, prosí naj, da se

tudi njemu približa usmiljeni Samarijan ter ga reši, kakor se je zgodilo našemu popotniku.

IV. Zapustili smo popotnika, ko ves oslavljen v zadnjih trenutkih v nezavesti pričakuje žalostne smrti . . . Toda kjer je nevarnost največja, tam je pomoč božja najbližja: rešitve zvezda je zasijala našemu popotniku na četrti postaji njegovega pota.

1. Neki popoten Samarijan pride namreč do njega in ko ga vidi se mu v srce smili; pristopi k njemu, mu obveže rane, vlije vanje olja in vina, ga posadi na svoje živinče in ga pelje v gostilnico, kjer ga oskrbi z vsem potrebnim. — Kdo v tej ljubeznjivi priliki ne občuduje skrbljivosti Samarijanove? Nobene dolžnosti on nima do ranjenca in vendar on pusti svojo pot in z vsem, kar ima, oskrbljuje nesrečneža toliko časa, da se popolno ozdravi. — Ko bolnik prvič zopet odpre svoje motne oči, zagleda človeka nepoznanega pred seboj, čuti, kako mu olje in vino hladita rane, ko ga oživljata, da se mu zopet vračajo moči. Kdo bi popisal, kako hvaležen je bil naš popotnik Samarijanu? Nikoli v svojem življenji ne pozabi nanj, kjerkoli hodi, gotovo z veseljem pripoveduje, kako milo in prijazno mu je stregel in ga rešil gotove smrti. — Ko se naš znanec pozdravljen vrne iz gostilnice na svoj dom, od tedaj je silno pazljiv, da se brez potrebe nikoli ne podá na pot; ako pa ga sila mora, tedaj se z vsem potrebnim preskrbi, da se mu ni bati več razbojnikov; skušnjava ga je izučila in izmodrila.

2. Rešitev, sladka beseda, katero je v svojem življenji okusil marsikak grešnik, kateremu se je približal Jezus, najboljši Samarijan ter ga rešil večne smrti. Tudi Jezus vliva v srce skesanega grešnika olja in vina: tolažljivih in osrečevalnih besed in obljub: *Pojdi, odpuščeni so ti tvoji grehi!* Ker pa naš Samarijan vé, kako slab da je še njegov gojenec, zato ga vodi v gostilnico, kjer mu daje v krepilo samega sebe — ljubeznipolni pelikan. Pokrepčan s to nebeško jedjo si grešnik opomore, on zopet oživi na svoji duši. Ni se čuditi, da povprašuje: *Kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je dal?* — Vendar nekaj me moti v tem veselji. Popotnik iz Jeruzalema v Jeriho ni več hodil brez potrebe na pot, in nikdar ne nepripravljen, kristijanov pa mnogo ne izučita ne sovražni napad ne smrtna nevarnost, marveč zopet gredó brez potrebe v nevarnost in zopet padejo, ker kdor bo nevarnost ljubil, se bo v nevarnosti pogubil, pravi sv. pismo. Bodimo hvaležni tudi mi usmiljenemu Samarijanu, da nas je rešil večne smrti, tudi mi radi drugim pripovedujmo o njegovi ljubezni,

posebno pa skrbimo, da mu njegovo usmiljenje povračujemo z lepim poboljšanim življenjem!

To so štiri postaje, na katerih se je mudil naš popotnik, na katerih, kakor smo videli, se mudimo tudi mi v svojem življenji. Bivali smo ž njim v mestu miru, v Jeruzalemu, v svojih nedolžnih mladih letih, a podati se nam je bilo na pot v življenje in ah, roparji so nas napadli, vzeli nam vse in nas pustili mrtve na duši, vzdihovali, obupovali smo, v nezavesti smo bili; a približal se nam je Jezus, usmiljeni Samarijan. Oj bodimo mu zato iz srca hvaležni, varujmo se nepotrebnih potov, pred roparji bežimo, napadeni se krepko branimo, da zmagoslavni po teh kratkih zemeljskih postajah dospemo na stalno mesto, na kraj miru, v večni Jeruzalem! Amen.

Andrej Kalan.

2. Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.

Luk. 10, 27.

Da je Jezus Kristus povedal prekrasno priliko o Samarijanu, temu je bil vzrok neki judovski učenik postave, ki ga je vprašal najprej, kaj mu je storiti, da bode zveličan, potlej pa še to, kdo da je naš bližnji. — Iz te prelepe prilike je učenik postave lahko spoznal, da je prav vsak človek naš bližnji, bodi si naš prijatelj ali sovražnik, bodi si naše ali tuje dežele, naše ali druge vere, ker vsi imamo enega Stvarnika, enega Očeta, enega Odrešenika. Zato mu Kristus svetuje: *Pojdi, in stori tudi ti tako*, — ljubi vse ljudi brez razločka, tudi sovražnike, ker usmiljeni Samarijan je ravno sovražniku svojemu ljubezen skazal.

Ob enem nam pa Jezus v tej prekrasni priliki tudi pojasnjuje, kako moramo ljubiti svojega bližnjega; v genljivem zgledu nam tu pokaže, kaj se pravi: bližnjega ljubiti kakor sam sebe. Preljubi! tudi nam vsim kaže nebeški Učenik ta zgled in kliče slehernemu izmed nas: *Pojdi in tudi ti tako stori!* Bližnjeje ljubiti kakor sam sebe, se pravi: 1. Nič hudega mu ne storiti in privošiti, 2. pa vse dobro mu storiti in želeti, kakor sami sebi želimo.

I. Krajše in lepše bi nam pač Jezus ne bil mogel dopovedati, kaj krščanska ljubezen tirja, kakor je to storil z besedami: *Kar nočeš, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori.* Kdor bližnjemu

še kaj žalega prizadene, kdor mu škoduje, ali se nad njim maščuje itd. tak vendar ne bo mogel trditi, da ga ljubi.

1. Zoper krščansko ljubezen je toraj, svojega bližnjega z goljufijami in zvijačami ob premoženje pripraviti, ali mu na premoženju škodovati; zoper krščansko ljubezen je, bližnjega ob dobro ime pripraviti, ga črniti, obrekovati, opravljati in slabo soditi, ga zaničevati, črtiti, ali celo preklinjati. — Naj vse to vsak le sam nase obrne in naj se vpraša, ali bi se mu prav ali dobro zdelo, ali se ne bi po pravici imel pritoževati, ko bi drugi ž njimi tako ravnali? Toraj: *kar nočeš. . . .* Zato sv. pismo: *Nič krivičnega ne delajte, ne v sodbi, ne pri vatlu, ne pri meri in tehtnici.* (III. Moz. 19, 35.) Sv. Pavel pa pravi o tatovih in krivičnikih, da ne pojdejo v nebeško kraljestvo. In Jezus tako milo opominja: *Ne sodite, da ne boste sojeni. S kakeršno mero. . . .*

2. Zoper krščansko ljubezen je vse maščevanje, naj bo krivica, ki nam jo je bližnji storil, še tako velika. *Moje je maščevanje in jaz bom povrnil o svojem času,* (V. Moz. 32, 35.) tako govori Gospod. Kdor se toraj maščuje nad svojim bratom zavoljo prizadete mu krivice, ta se polasti pravice, katero je Bog sam sebi prihranil. Nasproti pa je njegova odločna volja, da svojim bratom usmiljenje skazujemo, ker le onim hoče biti usmiljen, kateri bodo do družih usmiljeni. Dobro vemo, preljubi, kaj je storil evang. gospod hlapcu, ki je bil do svojega sohlapca neusmiljen in mu ni hotel dolga odpustiti: *Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnajno temo. . . .* Tako bo tudi nebeški Oče storil vsem, kateri so neusmiljenega srca. Prizadevajte si toraj, vsako iskro maščevanja in sovraštva v sebi zatreti. Sv. Duh (Sir. 28, 1, id.) pravi: *Kdor se hoče maščevati, nad njim se bo Gospod maščeval ter mu grehe gotovo pridržal. Odpusti svojemu bližnjemu, ako te je razžalil, in tedaj bodo tudi tebi, ako prosiš, grehi odpuščeni. Človek zoper človeka jezo drži — in pri Bogu odpuščanja išče!*

Zdaj pa pomislimo, kristijani, ali imamo pravo krščansko ljubezen? ali ljubimo res bližnjega kakor sami sebe? — Če hočemo resnico govoriti, moramo obstati, da ravno nasprotno se godi. Ali se more goditi še več sovraštva, več goljufije in krivičnosti, kakor se godi v sedanjem času celo med katoliškimi kristijani? Sin bi rad očeta, brat brata, mož ženo takorekoč v žlici vode vtopil in pri tej priči peklenški pošasti v kremplje dal, ko bi bilo mogoče. Sedanji kristijani, ne da bi si dobro želeli in storili, se preklinjajo, si s hudim maščevanjem žugajo, ter peklenškemu satanu izdajajo. Menim, da svojemu bližnjemu se ne more kaj hujšega želeti, kakor če ga za vsako

najmanjšo stvarco hudobnemu duhu izdaja. Kakšna je ta ljubezen do bližnjega? Ali se ne sliši večkrat govoriti: „Ne odpustim mu, ko bi tudi nikdar ne imel obličja božjega gledati“. Zelo se je bati, da taki res ne bodo gledali božjega obličja, marveč zaslišali iz sodnikovih ust prestrašne besede: *Poberite se izpred mene . . .*

3. Zoper krščansko ljubezen je še prav posebno vsako pohujšanje, kajti večje krivice ne more nihče svojemu bližnjemu storiti, kakor če mu je vzrok, da v greh pade ali celo greh ponavlja in slednjič v grehu nesrečno umrje in v pekel pride. Zato tako ostro svari Zvoličar, rekoč, da bi bilo bolje za takega človeka, ki pohujšanje daje, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil in se potopil v globočino morja!

II. Pa to je še le najmanjša stopinja krščanske ljubezni, če kdo nič hudega ne želi in stori bližnjemu; to se le pravi: ne sovražiti, ne pa: ljubiti. Kristus namreč tudi pravi: *Kar hočete, da vam drugi storijo, to tudi vi drugim storite!* — *Kdor svojega bližnjega ljubi,* pravi sv. Avguštin, *ta stori vse, kar mu je mogoče, da mu dušno in telesno zdravje ohrani.* Po tem nauku smo posebej dolžni:

1. Za časno in večno srečo svojega bližnjega moliti: *Molite eden za drugega,* opominja sv. apostelj Jakob. Molite za grešnike, da bi prišli k spoznanju in se poboljšali; za sovražnike, da bi se spravili; za slabotne, da bi jih podpiral; za žalostne, da bi jih potolažil, za nesrečne, da bi jim dal potrpljenje; za bolnike, da bi ozdraveli; za pravične, da bi ostali stanovitni . . .

2. Dolžni smo bližnjemu v potrebi pomagati, sočutje ž njim imeti v sreči in nesreči, kakor sv. apostelj opominja: *Veselite se z veselimi, jokajte z žalostnimi.* K temu nas tako resno opominja Jezus ravno v današnjem evangeliju: *Pojdi in tudi ti tako stori!* in o drugi priliki pravi: *Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče v nebesih usmiljen!* Nad vse žalostno je videti, kako se dan danes celo starišem, bratom, dobrotnikom in znancem nikakoršna ljubezen ne skazuje. Tam leži star, bolan oče na trdi slami, ali nehvaležni sin mu še drobtin ne privošči, ki od njegove mize padajo, marveč komaj čaka, da mu bi ga že skoro smrt iz hiše spravila. Enako se godi, če žena onemore, če brat ali sestra ali kdo drugi v hiši oboli. Kako težak odgovor čaka take neusmiljene!

3. Moramo slabosti svojega bližnjega voljno prenašati in to ne zavoljo kakega časnega dobička, ampak iz prave krščanske ljubezni po besedah sv. Pavla, ki pravi: *Eden drugega bremena nosite!*

4. Moramo vsi med saboj, kolikor je mogoče, v miru in spravi živeti po opominu sv. Pavla: *Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir s vsemi ljudmi!* (Rim. 12, 18.) Prizadevati si toraj moramo na vso moč, vedno mir in edinstvo ohraniti med svojimi brati, ter zopet k spravi pripraviti one, ki v sovraštvu živé; tako bomo deležni Jezusove obljube: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.*

Slišali smo tedaj, kako moramo svojega bližnjega ljubiti: nič hudega mu ne želeli in tudi nič hudega ne storiti, temuč vse dobro mu želeli, in kolikor moč dobrega mu storiti. — Le še eno nam je potrebno, — to namreč, da kar smo slišali, tudi spolnimo, po evangelijskem povelji: *pojdi in stori tako!* — Daj nam k temu svojo pomoč ti, o ljubeznjivi Jezus, ki veš, da smo slabe, k hudemu nagnene stvari, daj nam ti, o Zveličar naš, ki si svojo drago kri do zadnje kapljice preлил, daj nam ti moč, da tebe iz vsega srca, iz vse duše, iz vse moči, svojega bližnjega pa kakor sebe ljubimo in tako kdaj plačilo dosežemo, katero si obljubil vsem, ki tebe in tvoje brate ljubijo. Amen.

Jan. Potočnik.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

I. Velika potreba večkratne spovedi.

Pojdite in skažite se duhovnom.

Luk. 17, 14.

Med najhujšimi nadlogami jutrovih krajev je bila gotovo gobava bolezen. Gobavega koža je bila vsa v hrasti, udje so mu pri živem životu gnili in odpadali s časoma. Zavoljo silnega smradu in da bi družih ne okužili, so morali gobavi od ljudi ločeni zunaj šotorišč prebivati, kajti gobe so bile zelo nalezljive, in malo, malo upanja je bilo, da bi kedaj ozdraveli. Ako je pa kdo ozdravel, se je moral po Mojzesovi postavi (III. 14) pokazati duhovnom, da so razsodili, ali je očiščen ali ne in mu dovolili, da sme zopet med ljudmi živeti.

Deset takih nesrečnih siromakov omeni današnji sv. evangelij, ki so, od vseh ločeni in zapuščeni, zastonj pri ljudeh iskali pomoči, še v Jezusa, od čigar dobrote in mogočnosti so že slišali tako prečudne reči, so zaupali. Ko je nekdanj šel v neko vas, so od daleč stoječ klicali: *Jezus, Sin Davidov, usmili se nas!* In glej, njih za-

upanje ni bilo prazno, njih prošnja ni bila zastonj. Po svoji neskončni dobrotljivosti in vsegamogočnosti jih hoče ozdraviti ostudne bolezni in jim le to naroči, kar je postava zapovedala, rekoč jim: *Pojdite in skažite se duhovnom.* In glej, gredoč se jim gobe oluščijo in vsi postanejo kakor novorojeni.

Huda gobava bolezen je podoba greha, ki je za dušo ravno tako ostuden, kakor gobava bolezen za telo. In kakor je Jezus gobavim ukazal, skazati se judovskim duhovnom, da so jih očiščene spoznali, ne da bi jih sami zdravili, ker tega niso mogli, enako veleva dušno gobavim, to je vsem grešnikom: „Pojdite in skažite se duhovnom.“ Duhovnom nove zaveze je Jezus dal oblast, na duši gobave ozdravljati to je: grehe odpustčati, ko je po svojem vstajenji apostelnjom in njihovim namestnikom rekel: *Katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.* (Jan. 20, 23.)

O prečudna oblast in dobrota prevelika, katero je Jezus s tem svoji cerkvi dal in zapustil. Ali žalostno je, da kristijani neradi za svojo dušo to storé, kar so gobavi storili za telo; šli so k duhovnom in bili so očiščeni. Veliko kristijanov pa je, ki se neradi skažejo duhovnom, katerim je največa teža, pri spovedi obtožiti se svojih grehov, kateri nečejo vdeležiti se velikih dobrot in milosti, ki jih zakrament sv. pokore v sebi ima.

Preljubi! Da bi vi radi hodili k temu studencu božjega usmiljenja, ki nam ga je Kristus odprl v zakramentu sv. pokore, da bi v njem izpirali dušne madeže in dobivali zdravje za svoje duše, vam bom pokazal veliko potrebo večkratne spovedi.

V Jeruzalemu je bila ovčja kopel, velik obzidan bazar, v katerem je bil in je še studenec, katerega voda je solna in ima zdravilno moč. Ob določenih časih hodil je angelj Gospodov v to kopel in je vodo pljivkal. Po njem je dobivala voda posebno zdravilno moč, ozdraviti vsake bolezni vsacega bolnika, kateri je precej po pljivkanji vanjo stopil. Pljivkanje se je na tem spoznalo, da je voda s posebno močjo iz zemlje vrela in se gibala in toraj ji je angelj vselej množil zdravilno moč. Ta zdravilna moč je le o pljivkanji in precej po njem trpela, potem pa se je spet zgubila. Ni se čuditi, da je angelj Gospodov dajal ti vodi prečudno moč, ker je bil takrat čas posebne milosti božje, ko je bil Sin božji sañ prišel na svet, kateri je svojo ozdravljavno moč tako preobilno razodeval nad telesi in dušami ljudi (Jan. 5, 2—5.). Tak čudodelni potok je Jezus zapustil svoji cerkvi, potok ne poln vode, ampak Kristusove krvi, v katerem ne ozdravlja

angelj, ampak Sin božji sam. Ta potok je zakrament sv. pokore, v katerem nas kri Jezusa Kristusa, Sina božjega, očisti vsega greha. (I. Jan. 1, 7.)

Po sv. krstu je vredno prejeti zakrament sv. pokore edino redno in gotovo sredstvo zadobiti odpuščanje grehov. Ako bi človek po sv. krstu nikdar ne grešil, potem bi tudi ne potreboval zakramenta sv. pokore. Ali kdo izmed nas se predrzne reči, da je brez greha? *Ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo in resnice ni v nas*, pravi sv. Janez. (I, 1, 8.) In sv. apostelj Jakop piše: *V mnogem se pregrešimo vsi*. Bolj pogosto pa ko kdo greši, bolj pogosto tudi spovedi potrebuje. In ako četrta cerkvena zapoved zapoveduje, da mora vsak kristijan v letu vsaj enkrat zakramenta sv. pokore in presv. rešnjega Telesa prejeti, nikakor iz tega ne sledi, da kristijanu ni treba večkrat v letu k spovedi iti. Ta zapoved je le zavoljo mlačnih dana, ki bi drugače še enkrat ne šli k spovedi; sicer pa sv. mati katoliška cerkev želi, naj bi verni večkrat med letom k sv. spovedi in k sv. obhajilu šli. In v resnici je večkratna spoved človeku iz različnih vzrokov potrebna, med katerimi so najimunitnejši naslednji.

1. Ker človek večkrat greši, treba mu je tudi večkrat se spovedati. Kdor se na telesu večkrat rani, mora tudi večkrat za rano zdravila iskati, da se mu zaceli in da od nje vse telo ne razboli in ne umrje. Vsak greh je rana naši duši, katera se ne dá drugače ozdraviti, kakor s spovedjo, ker le v zakramentu sv. pokore se nam grehi odpuščajo in zbrisujejo. Ker pa človek večkrat v letu greši, *zakaj pravični pade sedemkrat*, (Pregov. 24, 16.) zato mu je tudi treba večkrat za svojo ranjeno dušo v sv. spovedi zdravila iskati, da se duša v grehu ne pogubi, temuč da se njeno duhovno življenje zopet obudi. Kratko pa dobro se o tem sv. Ambrozij takole izrazi: *Kdor ima rano, išče si zdravila. Mi imamo rano, zato, ker smo v grehu, zdravilo pa je nebeški zakrament sv. pokore*.

Spoved je edino sredstvo skozi greh milosti božje oropano dušo pred Bogom zopet opravičiti in znova v stan posvečujoče milosti božje postaviti. *Vsa nada odpuščanja in usmiljenja*, pravi sv. Brnard, *je v spovedi, in nihče se ne more greha opravičiti, razun če se je prej greha spovedal. Od tistega časa namreč začne vsak pravičen biti, odkar je tožnik samega sebe postal*. In ker človek posvečujočo milost božjo z grehom večkrat more zgubiti in jo res tudi zgubi, je potrebno, da tudi večkrat zakrament sv. pokore prejme, ker le z resnično pokoro se more opravičiti in spet gnado božjo doseči. Bodisi učen in umen kakor Salomon, bodisi lep in zale postave, kakor je

Absolon bil, bodi močen in čvrst kakor Samson v starem zakonu, pred Bogom nič ne veljaš, dokler grehu slovo ne daš in se ga ne spoveš in ti ni odpuščen.

Pa če tudi človek smrtnega greha ne stori, vendar se vsak mnogokrat z malimi grehi pregreši in svoje sree omadeževa, ker vsak, tudi najmanjši greh vtisne srcu madež in posvečujočo milost božjo zmanjša. Ker se toraj v malih grehah pogostokrat pregrešimo, je večkratna spoved tudi zato potrebna, da te male grehe spet iz srea izbrišemo. Dalje ko tudi le v malih grehah živiš, le še bolj se jih boš privadil, le še manj se jih varoval, in ker vsak mali greh v tebi milost božjo pomanjša, bodeš le še bolj pogosto grešil in lahko v velike grehe padel, ako spoved odlašiš. Večkratna spoved očiščuje sree vsakdanjih napak in slabosti. Posoda, ki se dolgo ne umije, postane nesnažna in v hiši, ki se dolgo ne pomete, nasede se prah, pajčevina jo prepreda in se nabere različnih smeti, in najboljša ura se sčasoma pokvari in ustavi, če se večkrat ne izpraši. Ravno tako je tudi s srcem človeškim, če tudi je lepo in snažno, vendar sčasoma grdo in nesnažno postane, ako se večkrat ne očisti; in ker se more očiščevanje srea le v zakramentu sv. pokore zgoditi, zato je potrebno ta zakrament večkrat prejeti. *V spovedi se vse opere in vest očisti*, pravi sv. Brnard.

2. Pogostna spoved je najboljši pripomoček proti ponavljanju greha. Težko je človeku svojih grešnih navad se rešiti. On sicer spozná, da mora greh zapustiti, ako hoče svojo dušo in pogostoma tudi svoje telo rešiti; on dela dobre sklepe, zarotuje greh, moli in v srčnem ter bridkem kesanju žaluje, ali njegovo meseno poželenje ga vedno mika, skušnjava ga zalezuje in premaga, da slednjič zopet pade v svoje navadne grehe. Zastonj je vse njegovo prizadevanje, ako večkrat zakramenta sv. pokore ne prejme, kajti le pogostna spoved mu daje posebno pomoč božjo, da mu iz njegovih grešnih navad pomaga, v sv. spovedi se človek obtoži svojih strasti in skušnjav, jih na sramoto postavi, da osramotene odstopijo, da mu spoznanje slabih del postane začetek dobrih del in kar je nedopovedljive vrednosti: v zakramentu sv. pokore se nam daje pravica prejeti zakrament sv. rešnjega Telesa, v katerem se nam posvečujoča milost božja pomnoži, se naša duša v dobrem utrdi in se hudo nagnenje v nas pomanjša. Milost, ki je zakramentu sv. pokore posebno lastna, stori v nas, da je naša pamet vedno bolj razsvitljena, da lepoto sv. čednosti bolj spoznamo; po tej meri se pa tudi vnema vedno bolj naše sree, da sv. čednost bolj ljubimo, naša volja pa prihaja vedno močnejša v

vojski zoper skušnjave, v premagovanji težav duhovnega življenja, kajti: *Bog bo dal blagoslov, in pojdejo od čednosti do čednosti.* (Psalm.)

Za časa sv. Krizostoma je v okolici Carigrajski, kjer je ta sv. cerkveni učenik škof bil, razsajal oroslan, ki je bil ljudem in živini nevaren in je po hišah in njivah veliko škode delal. Prestrašeno ljudstvo je prišlo k sv. Krizostomu iskat pomoči. Sv. učenik jim odgovori, da te nesreče ni nič drugega krivo, kakor prelomljenje božjih zapovedi. Da si to nesrečo odvrnejo, jim je svetoval, naj se skesano spovejo in spokoré, in posvečujoča milost, ki jo bodo v zakramentu sv. pokore prejeli, bode tudi divjo zver odpodila iz njih okolice.

Ravno tako se mora tudi tebi, verni poslušalec, svetovati, če te divja zver tvojih skušnjav in hudih želja v greh mika in ti grozi veliko škodo na duši in telesu storiti, da se skesano spoveš in spokoriš, s tem boš premagal hude skušnjave, ugasnil ogenj grešnih strasti in ukrotil grešno poželenje. *Pokora*, pravi sv. Avguštin, *ozdravi bolezní, očisti gobove in mrtve obudi, zdravje povikša, milost obvaruje, dá hromim hojo, suhim obilnost milosti, slepim povrne pogled, odpodí hudobíjo, okinča čednosti, dušo potrdí in okrepi.* Pokora toraj utrdi dušo v dobrem in ji daje moči, da je skušnjave ne premagajo in da zopet ne greši. Kdor toraj želi, da v stare grehe nazaj ne pade, kdor hoče razbiti okove pregrešnosti svoje, kdor se hoče svojih grehov in grešnih navad znebiti, naj hodi večkrat k spovedi, ker vredna spoved je najmočnejši pripomoček proti ponavljanju starih grehov.

3. Spoved je edini pripomoček zadobiti mirno vest in pokojno srce. *Hudobni miru nimajo*, pravi sv. pismo. (Izaija 57, 21.) S smrtnim grehom človek zgubi mir svojega srca, zanj več pravega pokoja ni, storjeni greh mu kakor kamen na srcu leži, huda vest ga peče po noči in po dnevi, črv vesti mu kljuje v srcu; grešnik ne najde pravega mirú, dokler se svojih grehov ne obtoži spovedniku in jih s spokornimi solzami ne opere. Bi mar ti, verni poslušalec, hotel spati eno uro v hiši, katera se že seseda in podira in vsako minuto lahko razpade? In kako bi mogel grešnik v smrtnem grehu, brez milosti božje mirno živeti, ko vendar vé, da truplo njegovo je rahlo, kakor prstena posoda in si ni svest nobeno uro svojega življenja; in ako bi umrl v tem stanu, bi vekomaj v peklu jokal in stokal. Ali mar ne vidi nad glavo ognjenega meča božje pravičnosti in pod nogami razžarjenega pekla? Le tedaj, ko se je njegovo srce grešnih madežev v zakramentu sv. pokore očistilo, zgine bridkost njegovega srca in zaželeni mir in pokoj duše se zopet povrne. Sv. Brnard pravi: *Vse se v spovedi opere, vest se očisti, bridkost zgine, greh zbegne, pokoj se povrne, nada se zopet oživi in srce razvedri.* Brez števila

grešnikov bi nam iz lastne skušnje lahko potrdilo, da po grehu zgubljenega miru in pokoja sreča v ničem drugem niso mogli najti, kakor v sv. spovedi z obtoženjem samega sebe.

Nekje na Nemškem je živel mož imenitnega rodu in velikega bogastva, ki je enkrat v tako ostuden in grd greh padel, da se ga od prevelike sramožljivosti nikdar ni mogel spovedati, rajše bi bil hotel umreti, kakor svoje ostudno dejanje razodeti. Ali ravno zavoljo tega se mu je silno hudo godilo. Vest ga je noč in dan tako hudo zbadala, da mu skoro ni bilo več obstati. Da bi svojemu nepokoju konec storil, hotel je v vodo skočiti, da bi se vtopil. Vendar ga je še o pravem času žar milosti božje toliko razsvetil, da je spoznal, da bi mu to nič ne pomagalo. Ker bi ga huda vest potem vso večnost pekla, zato je padel na kolena pred sv. križ ter svojo pregreho objokoval in križanega Jezusa silno in presrčno prosil, naj bi ga on sam tega greha odvezal.

Tudi devico Marijo je za to milost velikokrat prosil, pa vselej je v srečo čutil, da to ne more biti, ter je vedno brez tolažbe ostal. Zavoljo tega je potem sklenil svoje celo življenje po božjih potih romati. Hodil je po vseh imenitnih božjih potih od enega kraja do drugega ter tam svojo dušo ne samo v goreči molitvi, temuč tudi v gorkih solzah pokore izlival. Ali svoje hude vesti se vendar nikdar ni mogel rešiti, povsod ga je spremljevala, povsod ga pekla, ali svojega greha se pa zavoljo velike, napačne sramožljivosti le ni spovedal. Konečno se je vendar s silo premagal in pokleknivši k nogam nekega spovednika mu ni samo tistega greha, ampak celo svoje življenje s tolikim kesanjem razodel, da mu je skoro srce počilo. Ko je potem sv. odvezo dobil, bilo mu je neizrekljivo dobro, v sladki tolažbi je njegova od hude vesti preganjana duša dosegla nebeški mir. Solze veselja so ga hotele zaliti in brez nehanja je radostno klical z besedami kralja Davida: *Zadruga je pretrgana in mi smo rešeni.* (Ps. 123, 7.)

Radi toraj, preljubi kristijani, prihajajte obtožit se svojih grehov, posebno, ako ste v velike grehe padli, ne odlašajte sv. spovedi. Bolezen, ako hitro zdravnika pokličeš, se večidel lahko ozdravi; zastarana, zanemarjena bolezen pa težko ali nikoli. Tako je tudi s teboj, ljubi poslušalec, hitreje ko se z Bogom spraviš, ložje se poboljšaš, dalje ko odlašáš, huje se greh vkorenini. Po dobri, čisti in skesani spovedi, bodeš svojih grehov očiščeni, Bogu dopadljivi, dobivali bote moč, da se v stare grehe ne povrneš, temuč v spokornosti stanovitni ostanete, da veselega srca lahko z Davidom rečete: *Slavite Gospoda, ker je dober; ker vekomaj trpi njegova milost.* (Ps. 117, 1.) Amen.

Anton Kukulj.

2. Ob petnajststoletnici spreobrnjenja sv. Avgušтина.

Po gnadi božji pa sem to, kar sem.

I. Kor. 15, 10.

Po gnadi božji pa sem to, kar sem, in njegova gnada v meni ni bila prazna, ampak sem več, kot vsak njih delal; toda ne jaz, ampak gnada božja z menoj. Teh besedi sv. Pavla pač ne more kedo za njim ložje ponoviti, kakor svetnik, čegar god praznujemo danes. Je pa to sveti škof in največji cerkveni učenik — sv. Avguštin. Svetnik je to, čegar svetla luč že poldrug tisoč let razsipa obilne svoje žarke po vsej katoliški cerkvi. Ravno l. 387 na veliko saboto je bilo, ko je prejel sv. Avguštin zakrament sv. krsta. Znano vam je, verni kristijanje, da je bil sv. Avguštin še le v moški dóbi svojega življenja deležen milosti sv. krsta. Kaj pa je bilo temu vzrok?

Slišali ste v današnjem evangeliji, da je Jezusu, ko je šel v neko vas, prišlo naproti deset gobovih mož, kateri so od daleč stali in ga poprosili, naj se usmili njih žalostnega stanu. Glejte, predragi v Kristusu, tudi sv. Avguštin je bil gobov, in sicer na duši. Zato je tudi on od daleč stal. Dušne gobe so ga ovirale, da tako dolgo ni mogel do Jezusa in njegove svete cerkve. Grešne razvade so ga zadrževale od spreobrnjenja.

Pa bi me kedo vprašal: Zakaj pa je postal sv. Avguštin na duši gobov? V spomin petnajststoletnice spreobrnjenja sv. Avgušтина naj kar sedaj-le odgovorim na to vprašanje in dodam še zraven drugo vprašanje in odgovor: Kaj pa je pripomoglo, da se je sv. Avguštin dušnih gob znebil?

Rešujoče te dve vprašanji naj nas podpira milost božja!

I. Zakaj je postal sv. Avguštin na duši gobov?

Avrelij Avguštin je bil rojen dne 13. novembra l. 354 po Kr. r. v Tagasti, majhnem mestu rimske Afrike. Mati mu je bila sv. Monika, oče pa neveren pagan z imenom Patricij. In ravno oče je bil v prvi vrsti vzrok, da je postal Avguštin gobov na duši. Glavni namen očetov je bil sina vzgojiti tako, da bi bil dobro poučen v posvetnih vednostih in da bi postal slaven govornik. Sicer se pa ni brigal za njegovo razuzdanost, ki jo je bil podedoval ravno od njega. Nasprotje med vzgojo očetovo in materino je bilo tako, da se Bogu smili. Pač je imel mladi Avguštin krotko mater poleg sebe, zraven pa je nanj še bolj vplivala pogostna razburjenost očetova. Pač je slišal vsakdanje molitve pobožne matere, poleg tega pa tudi predrzno zasmehovanje

brezbožnega očeta. Pač mu je mati kazala pot v cerkev, očeta pa ni videl nikoli noter iti.

Ljubi kristijanje! Prežalostno je tudi dandanes, da se nahajajo družine, in to krščanske — vsaj po imenu, — kjer oče v kratkem to podere, kar je mati z velikim trudom sezidala. So pa tudi hiše, kjer sta oče in mati z besedo in dejanjem prva zapeljivca svojih nedolžnih otrok. Gorjé, tisočkrat gorjé takim starišem zavoljo pohujšanja!

Na Avguštinovi duši začnó gobe hitro rasti. V 16. letu se mu vzbudé vsi počutki, ki ga vsega omamijo. On sam je pozneje zapisal, da mu je trnje pregrešne sladnosti vzrastlo čez glavo in da so se megle mesenega poželenja vedno bolj vzdigovale ter zatemnile mu sree. Kar topil se je v nečisti sladnosti in grdi razuzdanosti. Ker po besedah sv. Gregorija nečistost napravi, da tak človek celó Boga sovraži, zato ni čuda, če tudi Avguštin noče nič slišati o božjih rečeh.

Oh, da bi pač med mojimi poslušalci ne bilo nobenega, ki bi mu zavoljo nečistega greha mrzela cerkev in sv. zakramenti in božja beseda!

Grešne gobe so na Avguštinu tudi prav gosto rastle in sicer zato, ker je bilo dosti takih okoli njega, ki so jih takorekoč kar sejali. To so bili sprideni tovariši, katerih je imel že dosti, ko se je šolal v Kartagi, še več pa, ko je sam v tem mestu učil govorništvo. Kar skušali so se med saboj, kdo bo družega prekosil v pregrešnih dejanjih. In če je katerikrat Avguštin zastal za svojimi tovariši v dejanji, dodal je, kar je bilo treba, z lažnjivo besedo, da so ga potem hvalili.

Tudi dandanašnji se nahajajo celó med nami taki, kateri se še hvalijo s svojimi hudobijami, in s tem zastrupujejo nedolžna srea. Vsakemu mladenču, vsaki deklici rečem z modrim Salomonom: *Ne veseli se stezá hudobnih, in pot malopridnih naj ti ne dopade. Beži pred njo, in ne hodi po njej; ogni se je, in zapusti jo!* (Preg. 4, 14. 15.)

Do 28. leta je šlo z Avguštinom zmiraj navzdol. Strast in brezbožnost sta ga vlekli, kamor sta hoteli. O njem pač velja beseda psalmistova (35, 2.): *Hudobni pravi sam pri sebi, da hoče grešiti; strahu božjega ni pred njegovimi očmi.*

Tako, kakor sem vam sedaj našteval, prišlo je do tega, da je postal Avguštin na duši gobov.

Pa, hvala večnemu Bogu, Avguštin je bil svojih gob tudi očiščen. In kako se je to vršilo, povem vam v drugem delu.

II. Kaj je pripomoglo, da se je sv. Avguštin dušnih gob znebil?

Hudobni nimajo mirú, pravi Gospod. (Iz. 48, 22.) Menda se ni kmalo nad kom tako vresničeval ta svetopisemski izrek, kakor nad Avguštinom.

Sam zdihuje tako-le: Mesena sladnost me je bičala z železnimi, z ognjenimi šibami, namreč z ljubosumnostjo, natolcevanjem, strahom, jezo, neslogo in kakor se še dalje imenujejo vse neštevilne šibe, ki jih spleta pregreha. — To-le notranje vznemirjanje je prva slana, ki je osmodila dušne gobe Avguštinove. Pojdimo dalje!

Že v začetku sem omenil, da je imel sv. Avguštin zares sveto mater. Prežalostni dušni stan izgubljenega svojega sina jo je vedno pekel pri sreči. Obilne solze je prelivala zaradi njega. Poleg tega se je pa tudi zvesto ravnala po opominu Gospodovem, *da je treba vselej moliti in ne jenjati*. (Luk. 18, 1.) Poprej je že enkrat njena molitev prodrla oblake, ko je namreč sprosila pri Bogu, da je dal pred smrtjo njenemu možu milost spreobrnenja in sv. krsta. Sedaj pa je hotela še sina spraviti v naročje sv. matere katoliške cerkve. Zato je pač večkrat povzdigovala svoj glas, rekoč: Jezus, učenik, usmili se mojega sina!

Srečna hiša, kjer stariši molijo prav goreče za svoje otroke. Trikrat blagor njim in njihovim otrokom na tem in na onem svetu!

Usmiljenje božje je izbiralo še druga sredstva, da postane Avguštin „izvoljena posoda“. Močno je ganila sreč Avguštinovo smrt njegovega najboljšega prijatelja. Še bolj začno pojemati gobe na njegovi duši, ko ga v Rimu napade huda mrzlica.

Neskončno usmiljeni Bog tudi še sedaj marsikaterega izgubljenega sina išče z nadlogo, boleznijo, smrtjo. Da bi pač hotel vsakteri po izgledu sv. Avguština spoznati očitni klic božji in se vrniti ves skesan k svojemu nebeškemu Očetu!

Sedaj pridemo še le v mesto, ki je bilo popolnoma odločilno za sv. Avguština. Je pa to laško mesto Milan, kamor je šel Avguštin podučevati v govorništvu. Tam je živel takrat sv. škof Ambrož, slaven zavoljo svoje svetosti in cerkvene zgovornosti. Ravno zaradi tega ga gré Avguštin večkrat poslušati. Ta radovednost mu ugladi pot do spoznanja resnice. Pri vsaki pridigi se bolj prepriča, da je manihejska vera, h kateri je bil pristopil že v Kartagi, lažnjiva, kriva vera. Vendar se Avguština grešne gobe še držé. Zato ga milost božja išče še dalje.

Simplicijan, star, bogoljuben menih, kateremu se Avguštin zaupa, opomni ga ponižnosti in mu omeni za izgled slavnega rimskega govornika Viktorina, ki se je dal v visoki starosti krstiti, in je vpričo vsega ljudstva spoznal vero v Jezusa Kristusa, Sinu božjega. V tistem času pride tudi mati za njim v Milan in gré sama k sv. Ambrožu, da potži v svoji srčni bolesti zaradi Avguština. Priporoči ga mu tudi v molitev.

Milost božja je odkladala za na zadnje še nenavaden pripomoček. da Avguština popolnoma vzdrami in pripelje v sveto katoliško cerkev.

Vedno se še vzdigujejo viharji v Avguštinovem sreci. Zdravi razum in krivoverski nauki, prosta volja in vkoreninjene strasti, vse to se bori v njem. Rad bi kar naenkrat vstal, pa to je pretežko. Ko se nekega dné tako bojuje v svojem notranjem, zdi se mu, da mu zdržnost kaže kakor s prstom toliko tisoč čistih devic, mladeničev, mož in vdov in zraven pravi: *Kar so ti mogli in te, zakaj bi ti ne mogel?* Ali jim ni mar prišla moč od Gospoda? Še bolj se sedaj razburi in bridko začne jokati in zdihovati ves skesan k Gospodu. Kar zasliši glas: *Vzemi in beri, vzemi in beri!* Ves osupnen vstane, vzame najbližje ležečo knjigo, odpre jo in bere na tihem prvo poglavje, ki mu pride pred oči. Bile so pa to besede sv. Pavla do Rimljanov (13, 13.): *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa, in ne strezite mesu v poželenji!* Več Avguštinu ni bilo treba brati. Naenkrat je bilo spreobrneno njegovo srece, in trden sklep storjen starega človeka popolnoma sleči in se dati preroditi v zakramentu sv. krsta. In kakor je rekel Jezus deseterim gobovim v današnjem evangeliji: *Pojdite, in skazite se duhovnom,* tako stori tudi Avguštin. Skazat se gré duhovnu, namreč sv. Ambrožu, razodene mu svoj trdni sklep in prosi ponižno za sv. krst. Po dolgi pripravi ga tudi prejme v 33. letu svoje starosti. *In prigodilo se je, ko so šli, so bili očiščeni,* piše sv. Matevž. Tudi Avguštin se je na ta način, kakor ste sedaj slišali, znebil svojih dušnih gob.

Ko se pride izmed desetero gobovih Samarijan zahvalit za ozdravljenje, reče mu Jezus: *Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala.* Tudi sv. Avguštin opominja notranji glas Božji, naj gre sedaj, ko se je očistil v zakramentu sv. krsta, proč iz Milana. Sv. Avguštin se podá proti Afriki. V Ostiji, blizo Rima zbolí njegova mati in blaženo sklene svoje življenje. Sv. Avguštin se mudi nekaj časa v Rimu in potem nastopi pot v Afriko. Tam gré na neko prístavo, kjer tri leta samotno živi. V mestu Hiponu ga ondotni škof Valerij na prošnjo ljudstva posveti v mašnika. Kmaló potem sozida sv. Avguštin samostan, v katerem se je zbralo še več drugih gorečih mož. Sestavi jim stalna pravila in postane tako začetnik po njem imenovanega Avguštinskega reda. Štiri leta potem mu izroči škof Valerij pridgarsko službo, katero so takrat opravljali samo škofje. Kmaló na to posveti ga v največje veselje vseh katoličanov za škofa. Dokler Valerij živi je Avguštin pomožni škof, po njegovi smrti pa stopi na njegovo mesto. Neizrečeno veliko je koristil sv. Avguštin

sedaj sv. katoliški cerkvi, katero so takrat krivoverci posebno hudo napadali. On jih je zavračal z besedo in peresom, dokler ni umrl veliki spokornik v 76 letu svoje starosti na današnji dan l. 430.

Predno končam, podam vam, verni poslušalci izmed premnogh in prevažnih izrekov velikega sv. Avguština dva spomina na letošnjo petnajststoletnico njegovega spreobrnjenja. Prvi izrek se glasi: *Tisti, ki te je brez tebe vstvaril, ne bo te izveličal brez tebe.* Drugi pa: *Nepokojno je naše srce, dokler ne počiva v tebi, o Bog.* Ohranite ta dva izreka v spominu in večkrat ju premišljuje, da boste tudi vi „po milosti božji“ enkrat deležni tiste večne slave, ki jo vživa sv. Avguštin pri svojem Bogu! Amen.

Val. Bernik.

Pogled na slovstvo.

1. **Življenje svetega Frančiška in III. red.** Sestavlil po italijanski izdaji „Vita anedottica popolare di s. Francesco d' Assisi, Trieste 1882“ in pomnožil K. Bon. Čigon, duhoven tretjerednik. V Gorici, natisnila tiskarna Hilarijanska, založil pisatelj. 12° 88 str. Cena 13 kr. — Marljivi in goreči gospod pisatelj je v 29 odstavkih res poljudno, vneto in mikavno opisal sv. Frančiška življenje, smrt in poslavljenje ter pridjal še pravila III. reda, njegove pravice in odpustke. Veliko zanimivega in spodbudnega se bere tu na majhnem prostoru. Pri drugi izdaji bi se utegnilo morebiti še kaj pridjati; neradi n. pr. pogrešamo v taki knjižici ljubeznjivega prizora: sv. Frančišek med ptički in drugimi živalmi. Nekoliko tiskarskih pomot je ob koneu popravljenih, a še nekatere so ostale zlasti gledé lokala in instrumentalna pri adjektivih. Na str. 54 bi pri prihodnji izdaji mesto „haljo slekel“ raje videli „haljo odgrnil“ ali kaj takega.

Prav veseli smo te knjige, ker smo prepričani, da obširniji, poljudni popisi svetniškega življenja so ljudstvu obilne koristi; pa če izzamemo „Cvetje“, se je pri nas do zdaj še vse premalo storilo. Tudi cena — samo 13 kr. — je tako nizka, da mi obilnega nakupovanja pač ni treba še posebej priporočati. Kupuje se knjiga pri g. pisatelju: K. Čigon, vikar v Temnici, zadnja pošta: Kostanjevica; tudi v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. Za pošto naj se prideneta še 2 kr.

2. **Otrok pred tabernakeljnom.** Mladini za vsakdanjo porabo sestavlil Simon Zupan, katehet v Loki. Z dovoljenjem prečast. knezoškof. Ljubljanskega. Samozaložba. V Ljubljani, tisk Milicev 1887. Mala 12°, 92 str. Cena v platnenem hrbtu 18 kr. — Jezus Kristus v presv. rešnjem Telesu je središče vse službe božje; toraj je tudi izmed vseh zasobnih pobožnosti najimenitniša ravno pobožnost do presv. rešnjega Telesa in vsaka pobožnost, ki je s to v zvezi. Potrebno je toraj že zgodaj otrokom to vzvišeno pobožnost priljubiti in jih vaditi, da radi — če tudi le za nekaj trenutkov — vsaki dan obiščejo Jezusa v tabernakeljnu pričujočega. V ta namen je sestavljena pričujoča knjižica, ki ima najprej 12 odstavkov, v katerih se otrok z Jezusom pogovarja o detinskih napakah in čednostih, se kesa, obeta popboljšanje in prosi pomoči, potlej je „duhovno obhajilo“, litanije presv. rešnjega Telesa, molitev v pripravlanje na prvo sv. obhajilo, spomin prvega sv. obhajila, lovretanske litanije z običajnimi molitvami. O presv. rešnjem Telesu bi bilo vsled naslova želeli še več prisrčnih molitvic; a ker je g. pisatelj hotel podati molitvenik za splošnjo rabo, mu je pridjal še II. del z navadnimi molitvami: zjutraj, zvečer, pri maši, pri spovedi, obhajilu; križev pot. — Naj bo mladinojubom priporočeno to najnovejše nabožno delce za darilo o raznih prilikah.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni vrednik: Ant. Kržiž.